

WIELKOPOLSKA IZBA LEKARSKA

30
LAT

REPETYTORIUM Z PEDIATRII

Centrum Konferencyjne EDU WIL
Poznań, ul. Szyperska 14
16 listopada 2019 r., godzina 8:30

PROGRAM KONFERENCJI:

08.30 REJESTRACJA UCZESTNIKÓW, 08.50 OTWARCIE KONFERENCJI

SESJA I 09.00 – 11.00

1. **Aerzoloterapia - leki na kaszel, katar, ból gardła? Co mówią zalecenia?**
- dr hab. n. med. I. Wojsyk-Banaszak
2. **Czy to zdrowy sen? - polisomnografia dla pediatrów** - dr n. med. P. Sobkowiak
3. **Świszczy, sapie, stęka - stany nagłe w pulmonologii** - dr n. med. J. Mitkowska
4. **„Pani doktor on ciągle choruje” - czy możemy zmniejszyć liczbę infekcji u malucha?**
- dr n. med. J. Stryczyńska-Kazubska

Czas na pytania.

11:00 PRZERWA KAWOWA

SESJA II 11.15-12.55

5. **Czy to zdrowy ruch? - czerwone flagi neurologiczne w rozwoju małego dziecka**
- dr n. med. P. Kemnitz
  6. **Czy to drgawki? - zaburzenia padaczkowe i nie padaczkowe u dzieci**
- dr n. med. A. Winzevska-Wiktor
  7. **Drgawki i co dalej? - standardy diagnostyki i leczenia w ostrych drgawkach i stanie padaczkowym** - dr D. Karolewska
- Czas na pytania.

12:45 LUNCH

SESJA III 13.15-14.55

8. **Kącik opada, powieka nie domyka się - standardy diagnostyki i leczenia porażenia nerwu twarowego u dzieci** - dr D. Tomkowiak-Kędzia
  9. **Co tam w genach drga? - padaczki genetycznie uwarunkowane - podstawy dla pediatrów** - dr D. Karolewska
  10. **Chore dziecko i jeszcze je szczepić? - neurologiczne przeciwwskazania do szczepień**
- dr n. med. J. Stryczyńska-Kazubska
- Czas na pytania.

15:00 Zakończenie konferencji.

KOSZT UDZIAŁU W KONFERENCJI: 90 zł
PRZYSŁUGUJE 5 PUNKTÓW EDUKACYJNYCH.

Zapisy poprzez formularz zgłoszeniowy dostępny
na stronie internetowej www.wil.org.pl/edu-wil/

SZCZEPIENIA OCHRONNE

Centrum Konferencyjne EDU WIL
ul. Szyperska 14, Poznań
30.11.2019 i 14.12.2019, godzina 9:00 – 14:30

Prowadzący: prof. dr hab. med. Jacek Wysocki, dr n. med. Ilona Małecka, dr hab. n. med. Ewelina Gowin

Program kursu:

Dzień I: 30.11.2019 r.

1. Podstawy immunologii – czyli jak działają szczepionki i co to jest immunogenność?
2. Ogólne zasady wykonywania szczepień ochronnych.
3. Rodzaje szczepionek.
4. Transport i przechowywanie szczepionek, organizacja punktu szczepień.
  - Przerwa kawowa
5. Bezzględne i względne przeciwwskazania do szczepień.
6. Niepożądane odczyny poszczepienne – definicja, rodzaje i zasady zgłaszania.
Fakty i mity, czyli co można znaleźć w internecie.

Dzień II: 14.12.2019 r.

1. Program szczepień ochronnych - szczepienia obowiązkowe i zalecane (wybrane zagadnienia - BCG, HBV, DTP, IPV, Hib, PCV, RotA, MMR, ospa wietrzna, meningokoki, grypa, kleszczowe zapalenie opon m-rodz, HAV, HPV)
Profilaktyka poekspozycji na tężca i wścieklizny.
2. Szczepienia ochronne pacjentów z chorobami przewlekłymi – wybrane zagadnienia.
Program szczepień ochronnych dla wcześniaków.
Co to jest indywidualny program szczepień?
• Przerwa kawowa
3. Szczepienia ochronne w medycynie podróży.
4. Rozmowa z pacjentami na temat szczepień ochronnych – część warsztatowa dotycząca zasad efektywnej komunikacji z pacjentem.
5. Egzamin.

Kurs dwudniowy. Opłata za kurs – kaucja 50 zł. Przysługuje 10 punktów edukacyjnych po pełnym ukończeniu kursu i zdaniu egzaminu na koniec kursu.

Zapisy poprzez formularz zgłoszeniowy dostępny
na stronie internetowej www.wil.org.pl/edu-wil/

Kurs EPALS /European Pediatric Advanced Life Support/ 30.11-01.12.2019 r.

Program:

1. Przygotowanie przed kursem: każdy uczestnik otrzymuje podręczniki do kursu /co najmniej miesiąc przed kursem/ z zaleceniem zapoznania się z jego treścią oraz Pre-test. Jest to test wyboru mający na celu ocenę poziomu wiedzy wyjściowej kandydatów. Jego wynik nie wpływa na ocenę końcową na kursie.

2. Kurs trwa dwa dni. Zajęcia prowadzone są przez instruktorów ERC. Składają się na niego wykłady, pokazy, dyskusje i stacje ćwiczeniowe. Jednym z elementów przekazywania wiedzy są również scenariusze symulowane na manekinach przystosowanych do wykonywania zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych (dostęp dożylny, wentylacja przyrządowa, intubacja, możliwość generowania zaburzeń rytmu serca, wykonanie defibrylacji).

Wykłady:

Rozpoznanie dziecka poważnie chorego.
Wprowadzenie do zaopatrywania dróg oddechowych.
Zaburzenie rytmu serca.
Pacjent po urazie – zaopatrzenie.
Resuscytacja noworodka.
Opieka poresuscytacyjna.

Dyskusja:

Etyka w resuscytacji

Stacje ćwiczeniowe:

Podstawowe czynności resuscytacyjne.
Algorytm postępowania w przypadku ciała obcego w drogach oddechowych.
Udrażnianie dróg oddechowych.
Stabilizacja kręgosłupa szyjnego - unieruchomienie.
Dostęp donaczyniowy. Płynoterapia, leki.
Bezpieczna defibrylacja.
Zaburzenia rytmu serca.

Pokazy:

Demonstracje działań przez grupę doświadczonych instruktorów mającą na celu przekazanie, na podstawie symulowanych scenariuszy, umiejętności oceny krytycznie chorego dziecka i podjęcie właściwych decyzji terapeutycznych. Odbywają się one przy wykorzystaniu elementów pozytywnej krytyki.

Ocena:

Opiera się na kilku elementach. Zaliczenie praktyczne dotyczy znajomości algorytmów postępowania w przypadkach obecności ciała obcego w drogach oddechowych, podstawowych czynności resuscytacyjnych. Umiejętności uczestników poddawane są również ocenie podczas scenariuszy egzaminacyjnych. Teoretycznym zaliczeniem jest test wyboru, zakresem obejmujący materiał z kursu.

KOD KURSU 04/11/2019

Koszt: 990 zł dla członków WIL, 1 200 zł dla pozostałych uczestników

Przysługuje 12 punktów edukacyjnych.

Centrum Edukacyjne EDU WIL
ul. Szyperska 14, Poznań
godz. 08:00

Zapisy poprzez formularz zgłoszeniowy
Dostępny na stronie www.wil.org.pl/edu-wil/

Toksykologia na Mikołajki

czyli co warto wiedzieć o gwiazdzie betlejemskiej, jemiolo, barszczu, grzybach, rybach, maku, sztucznych ogniach i napojach.

Centrum Konferencyjne EDU WIL
ul. Szyperska 14, Poznań
06 grudnia 2019 r., godzina 9:00

Wykładowcy: dr n. med. Magdalena Łukasik-Gięłbocka, lek. Eryk Matuszkiewicz

Program konferencji:

8:30 Rejestracja uczestników

SESJA I 9:00 – 11:30

- 09:00 – 09:50 Rośliny toksyczne – gwiazda betlejemka, jemiola, cis – jakie niosą zagrożenia i jak je eliminować?
09:50 – 10:40 Jak zapobiegać i leczyć zatrucia pokarmowe? (Grzyby, ryby, makł)
10:40 – 11:30 Jak rozpoznać i leczyć zatrucie tlenkiem węgla?

11:30 – 12:00 Przerwa kawowa

Sesja II 12:00 – 14:00

- 12:00 – 12:45 Zatrucie alkoholowe – metody postępowania
12:45 – 13:30 Substancje psychoaktywne – aktualne zagrożenia - aktualne zagrożenia i metody leczenia.
13:30 – 14:00 Toksykologiczne zagrożenia życia codziennego
14:00 Zakończenie konferencji i lunch

Koszt uczestnictwa 100 zł. Przysługuje 4 punkty edukacyjne.

Zapisy poprzez formularz zgłoszeniowy dostępny
na stronie internetowej www.wil.org.pl/edu-wil/

Diagnoza wstępna

Życie...

Literatura fantastycznonaukowa często straszyla nas nieuchronną zagładą naszej cywilizacji. Przyczyny bywały różne: konflikt nuklearny, kompletna degradacja środowiska naturalnego, przeludnienie, ataki terrorystyczne... Dziś na pierwszy plan w zagrożeniach, obok żywiołów, wysuwają się terroryści. Dokonują coraz to bardziej zuchwałych zamachów z coraz większą liczbą ofiar. Okazuje się także, że nie ma na naszej Ziemi zakątka wolnego od tej plagi. Należy też zrewidować dotychczasowy obraz zamachowca – terrorysty. To nie analfabeci z biednych obozów dla uchodźców czy wiosek, nieświadomieni i łatwi do manipulowania. Tacy nie poprowadzą nowoczesnego samolotu ani nie odpalą skutecznie rakiety. To młodzi mężczyźni, często dobrze wykształceni, świadomi tego, co robią, i przekonani do swoich racji. Ich determinacji nie powstrzyma nawet ryzyko śmierci. Gotowi są użyć każdej dostępnej broni. Liczy się skuteczność, czyli liczba ofiar. Tak już na świecie jest, że każdy wynalazek wymyślony w najbardziej pokojowym celu natychmiast ktoś inny przekształca w nowy, skuteczniejszy środek zabijania. Nie ma granicy zła i cierpienia, jakie ono niesie. Teraz mówi się, że praktycznie nie można zagwarantować pełnego bezpieczeństwa ani tego, że terroryści nie wejdą w posiadanie broni atomowej, biologicznej, chemicznej czy tej najnowocześniejszej pozwalającej na zniszczenie elektronicznego zabezpieczenia systemów zarządzania, bezpieczeństwa, kontroli i obronności. A stąd już mały krok do wywołania katastrofy, np. w elektrowniach atomowych, spowodowania odpalenia raket przez zaporowanie ataku innych raket czy wywołania chaosu w bankach... Specjaliści twierdzą, że to nie wymysł. Raczej należy się zastanawiać, kiedy to nastąpi: wcześniej czy później.

Świat musi się bronić i chce to robić. Ale żeby był w tym skuteczny, musi mieć zgodę na zabijanie... Nie ma innego sposobu. Można co najwyżej użyć eufemizmu, że chodzi o eliminowanie zagrażających osobników, dla których śmierć jest stanem oczekiwanym. Albo, jak mówi armia, o zgodę na eliminowanie siły żywej... I taka zgoda została zasygnalizowana nawet z Watykanu.

Kilka dni temu byliśmy na cmentarzach. Wspominaliśmy naszych kochanych, którzy odeszli, naszych bliskich, których także już nie ma, naszych kolegów, z którymi jeszcze wczoraj rozmawialiśmy... Uświadamialiśmy sobie coraz większą pustkę wokół nas. Czasem rano nie mamy do kogo zadzwonić...

Magia cmentarnej atmosfery. Cisza, migotanie światełek, zapach palonych świec... Czy nie wystarczy normalna kolej rzeczy: narodziny, życie, śmierć? Koniecznie muszą być terroryści i wojny?

Ten felieton napisałem 18 lat temu. Czy coś na tym świecie poprawiliśmy?

Andrzej Baszkowski

Spis treści

Rocznicowy rok	4
Omówienie posiedzenia Okręgowej Rady Lekarskiej Wielkopolskiej Izby Lekarskiej	5
Uroczystości jubileuszowe 30-lecia odrodzenia Samorządu w Wielkopolsce	6
Przed wszystkim formacja serca	8
Laureaci Statuetek im. Józefa Strusia	9
Wielkopolski Lekarz z Sercem 2019	12
Inwestycja dla małych pacjentów	14
Ostrów Wielkopolski: lekarze różnych specjalności wspólnie o dzieciach	15
Fajne, kolorowe i nie mają nic wspólnego ze szczęściem...	16
Z medycznej wokandy	17
Nordic walking w Jeziorach	19
Od 60 lat leczy muzyką	20
Endokrynologia i otolaryngologia w Lesznie	21
Trzech laureatów	22
Nie po raz pierwszy	22
Dawka informacji	23
Nie rzucim ziemi, skąd nasz ród. Dziedzictwo medycyny i patriotyzm	24
Prof. Krystyna Zawilska	25
Jak to na turnieju strzeleckim było...	26
Absolwenci rocznika 1969–1974 obchodzili 45-lecie absolutorium	27
Ponownie w Wieleniu – Tomasz Kaczmarek o maratonie MTB 2019	27

Okiem prezesa...

Artur de Rosier
prezes Wielkopolskiej Izby Lekarskiej

Rocznicowy rok

Rok 2019 to czas obchodów wielu okrągłych rocznic: obrad okrągłego stołu, członkostwa Polski w NATO, pierwszych wolnych wyborów, pierwszej pielgrzymki papieża Jana Pawła II do ojczyzny, wybuchu II wojny światowej, śmierci Chopina i Kukuczki, przywrócenia orła w koronie. Dla nas, lekarzy i lekarzy dentystów, to jubileuszowy rok obchodów 30-lecia odrodzonych izb lekarskich, które uczciliśmy 5 października galą w Teatrze Wielkim w Poznaniu. Kto nie był, niech załuje i obejrzy film dostępny na naszej stronie internetowej. Chciałbym raz jeszcze pogratulować wszystkim nominowanym do nagród Wielkopolskiego Lekarza z Sercem i Statuetek im. Józefa Strusia oraz laureatom, życząc im czerpania satysfakcji z działania na rzecz potrzebujących. Chcę także podziękować osobom zaangażowanym w przygotowanie uroczystości za poświęcony czas, inicjatywę i entuzjazm. To dla mnie przyjemność pracować z takim zespołem Przyjaciół. Kolejne wielkopolskie obchody odbyły się w Kaliszu 19 października, gdzie również miałem przyjemność uczestniczyć w godnym jubileuszu spotkaniu lekarzy i lekarzy dentystów ziemi kaliskiej. Popieram każdą lokalną inicjatywę, dziękuję za zaproszenie i gratuluję organizacji.

Pamięć i czas to dwie jakości powiązane ze sobą w sposób ścisły, a człowiek jest obdarzony pamięcią dzięki umiejętności postrzegania czasu. Nie mamy bezpośredniego wglądu w poznanie rzeczywistości minionej, której nie bylibyśmy świadkami, a która nie byłaby nam w jakikolwiek sposób dana. Podsumowując 30 lat działania izby lekarskiej na rzecz lekarskiego środowiska, wsłuchujemy się w zwerbalizowaną i odzianą w uczucia pamięć wspomnień tych, którzy izbę stworzyli. Wzruszającym momentem poznańskiej gali był spacer, jaki z widowni na scenę odbyłem z pierwszym prezesem ORL WIL, prof. Piotrem Dylewiczem, który wyraził podziw dla dokonania następców i podziękował wszystkim obecnym na sali za to, co zrobili dla izby. To było spotkanie z Mistrzem i zaszczyt, a potem wspólne wystąpienie na scenie w towarzystwie wszystkich prezesów ORL WIL – zapamiętam tę chwilę na zawsze.

Pamięć jawi nam się jako rdzeń świadomości, jako siła życia człowieka rozumnego i odczuwającego. Bez niej dusza pustoszeje, zaś człowiek marnieje i umiera, a cokolwiek jest w pamięci, jest i w duszy. Pamiętając więc dokonania poprzedników, łączę dwie dziedziny czasu – przeszłość z przyszłością, realizując się tu i teraz. Nie sposób żyć dziś, nie pamiętając o tym i o tych, którzy byli wczoraj. Teraźniejszość istnieje tylko dlatego, że jest to czas, który odchodzi w przeszłość, bo gdyby nie odchodził, stałby się... wiecznością. Idźmy naprzód, Mistrzowie i Uczniowie, ku kolejnym jubileuszom, by jak na tym mijającym móc pochwalić się tym, czego dokonamy. Przed nami wiele zadań. Dziękując za to, co było, proszę Was o wsparcie na to, co nadejdzie. ■

Omówienie posiedzenia Okręgowej Rady Lekarskiej Wielkopolskiej Izby Lekarskiej w dniu 12.10.2019 r.

Dnia 12 października 2019 r. odbyło się kolejne posiedzenie Okręgowej Rady Lekarskiej. Obradom przewodniczył prezes ORL WIL dr Artur de Rosier, a miejscem obrad był obiekt w Boszku. W przeddzień posiedzenia ORL odbyło się zebranie Komisji Stomatologicznej.

Zebrani członkowie Okręgowej Rady Lekarskiej po przyjęciu porządku obrad w punkcie „sprawy bieżące” zapoznali się z wypracowanym przez Komisję ds. Finansowania Działalności Leczniczej i Warunków Wykonywania Zawodu projektem apelu Okręgowej Rady Lekarskiej WIL do Naczelnej Rady Lekarskiej w sprawie naruszenia praw nabytych lekarzy poprzez obowiązek wyłącznego stosowania e-recepty od dnia 8 stycznia 2020 r. Okręgowa Rada Lekarska WIL apeluje do NRL o podjęcie działań mających na celu zwrócenie uwagi Rzecznikowi Praw Obywatelskich na naruszenie praw nabytych lekarzy w związku z ustawą wprowadzającą obowiązek stosowania od dnia 8 stycznia 2020 r. e-recept jako jedyne dopuszczalne sposoby wystawiania recept. Po dyskusji i wprowadzeniu kilku poprawek apel został przyjęty przez ORL i przekazany do Naczelnej Rady Lekarskiej.

Członkowie Okręgowej Rady Lekarskiej zostali poinformowani przez prowadzącego obrady prezesa ORL o piśmie sekretarza Kapituły Medalu im. dr. W. Biegańskiego „Hominem Inveni” w sprawie nadsyłania wniosków dotyczących kandydatów do medalu. Wnioski należy nadsyłać do 10 grudnia br.

Przewodniczący Komisji ds. Konkursów przedstawił propozycje kandydatów na przedstawicieli Komisji Konkursów Pielęgniarskich. Kandydatury w drodze głosowania zostały przez Okręgową Radę Lekarską przyjęte.

Na wniosek Komisji ds. Rejestru przedłużono ważność prawa wykonywania zawodu lekarzowi obywatelowi Libii oraz przyznano prawo wykonywania zawodu lekarzowi dentyście obywatelowi Białorusi po odbytym stażu poddyplomowym.

Została przyjęta uchwała w sprawie zwołania XLIII Okręgowego Zjazdu Lekarzy Wielkopolskiej Izby Lekarskiej w dniu 21.03.2020 r.

Dyrektor biura mgr Marek Saj w obszernej prezentacji omówił założenia do nowego regulaminu szkoleń WIL. Wielkopolska Izba Lekarska od wielu lat stawia na eduka-

ELŻBIETA
MARCINKOWSKA
SEKRETARZ
ORL WIL

cję i szkolenia swoich członków. Są to szkolenia, co podkreślają aktywni uczestnicy, na bardzo wysokim poziomie.

Po uruchomieniu obiektu szkoleniowego przy ul. Szyperskiej i powołaniu Centrum Szkoleniowego EDUWIL potencjał izby w tym zakresie jest duży. Rozpoczęty proces budowania marki WIL jako organizatora szkoleń wymaga formalnego podejścia do tego zagadnienia. Konieczne są zapisy regulujące proces uczestnictwa, zgłoszeń oraz zapisów na wykłady i warsztaty, a także dyscyplinujące uczestników do wywiązywania się z wcześniej zadeklarowanej obecności.

W dalszej części obrad przedstawiono także sprawy dotyczące wprowadzenia nowego systemu elektronicznego obsługi rejestru lekarzy.

Po podjęciu uchwały zobowiązującej lekarza do odbycia przeszkolenia w związku ze stwierdzeniem niepodjęcia wykonywania zawodu po ukończeniu uczelni medycznej Okręgowa Rada Lekarska w drodze uchwały postanowiła kontynuować umowę na użytkowanie oprogramowania prawnego Lex Medica no-limit dla członków Wielkopolskiej Izby Lekarskiej, przedstawicieli organów Wielkopolskiej Izby Lekarskiej i biura Wielkopolskiej Izby Lekarskiej.

Okręgowa Rada Lekarska postanowiła także przeznaczyć środki finansowe na zakup i montaż nagłośnienia z niezbędnymi elementami multimedialnymi do Centrum Szkoleniowego EDUWIL.

Na koniec obrad podsumowano galę Wielkopolski Lekarz z Sercem i uroczystości 30-lecia odrodzonego Samorządu Lekarzy i Lekarzy Dentystów. Oba wydarzenia, bo była to gala w dwóch aktach, spotkały się z wielkim uznaniem dla organizacji i przebiegu uroczystości. Tu szczególne słowa podziękowania kierujemy do pracowników biura WIL.

Część artystyczną uświetnił występ Chóru Wielkopolskiej Izby Lekarskiej, Orkiestry Kameralnej Wielkopolskiej Izby Lekarskiej „Operacja Muzyka” i solistów Bartosza Bryły (skrzypce) i Michała Bryły (altówka).

Atmosfera uroczystości w Teatrze Wielkim była niepowtarzalna, a tworzyliśmy ją my – lekarze i lekarze dentyści – oraz nasi goście. ■

Lekarzu i Lekarzu Dentysto WIL

Skorzystaj z ELEKTRONICZNEJ PRENUMERATY

Serwisu Prawnego LEX Medica!

Napisz i zamów: dyrektor@wil.org.pl

783 993 939
Marek Saj

30 LAT

Uroczystości jubileuszowe 30-lecia

30 lat temu, w 1989 r., powstała ustawa, która dała podstawy do funkcjonowania izb lekarskich w Polsce. Wielkopolska Izba Lekarska uroczystie obchodziła 30-lecie Odrodzenia Samorządu Lekarskiego. W Teatrze Wielkim w Poznaniu 5 października 2019 r. brawom nie było końca. Otrzymali je przede wszystkim ci, którzy Wielkopolskiej Izbie Lekarskiej poświęcili ogromną część swojego życia, ale również artyści z Chóru i Orkiestry Wielkopolskiej Izby Lekarskiej.

to właśnie Chór Kameralny Wielkopolskiej Izby Lekarskiej razem z lekarkami Chóru Okręgowej Izby Lekarskiej w Bydgoszczy pod dyktando **Justyny Chelmińskiej** rozpoczął uroczystości, a następnie zebranych powitali: gospodarz – prezes Okręgowej Rady Lekarskiej Wielkopolskiej Izby Lekarskiej **Artur de Rosier** oraz konferansjer **Renata Brukiewicz**. Artur de Rosier z dumą zaznaczał, że chór prowadzi lekarz, w dodatku w trakcie specjalizacji z kardiologii. Należy w tym miejscu dodać, że uroczystość jubileuszu 30-lecia połączona została z galą rozstrzygnięcia konkursu Wielkopolski Lekarz z Sercem, stąd nawiązanie do kardiologii miało znaczenie szczególne.

Uroczystość zaszczylicili goście, wśród których byli lekarze z Wielkopolski, pełniący funkcje w organach Naczelnej Izby Lekarskiej: Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej **Grzegorz Wrona**, wiceprezes Naczelnej Rady Lekarskiej **Andrzej Cisko** i zastępca przewodniczącego Naczelnego Sądu Lekarskiego **Wojciech Łącki**.

W kolejnej części odbyła się sentymentalna podróż, czyli film o Wielko-

polskiej Izbie Lekarskiej 30, 20, 10 lat temu oraz o tym, jak bohaterowie filmu odnoszą się do takich kwestii, jak: samorząd a polityka czy lekarz w systemie. W filmie wystąpili: **Andrzej Baszkowski**, **prof. Piotr Dylewicz**, **Krzysztof Kordel**, **Stefan Sobczyński**, **prof. Jerzy Sowiński**, **Piotr Stryczyński**, **Artur de Rosier** i **Stanisław Schneider**. Kolejną część, tj. wręczenie wyjątkowych nagród – Statuetek im. Józefa Strusia – rozpoczęła się od przypomnienia sylwetki Józefa Strusia, następnie prezes Artur de Rosier odczytał preambułę.

Sylwetki laureatów zaprezentowały: **Elżbieta Marcinkowska** – sylwetki lekarzy, **Katarzyna Piotrowska** – sylwetki lekarzy dentystów oraz **Krystyna Olga Zienkiewicz** – sylwetki lekarzy i lekarzy dentystów związanych z odpowiedzialnością zawodową.

Laureatami Statuetek im. Józefa Strusia zostali: **Andrzej Baszkowski**, **Katarzyna Bartz-Dylewicz**, **prof. Piotr Dylewicz**, **Marian Furmaniuk**, **Antoni Jędrusek**, **Stanisław Schneider**, **Anna Serafinowska-Kielczewska**, **Stefan Sobczyński**, **Anna Tarajkowska**.

Odrodzenia Samorządu w Wielkopolsce

Po uroczystym wręczeniu nagród prezes Artur de Rosier złożył podziękowania autorce statuetki – Lidii Kot, która przekazała Wielkopolskiej Izbie Lekarskiej prawa autorskie do tego dzieła.

W finałowej części artystycznej wystąpiła Orkiestra Kameralna Wielkopolskiej Izby Lekarskiej „Operacja Muzyka” wraz z solistami **Bartoszem Bryłą** (skrzypce) i **Michałem Bryłą** (altówka) pod dyrekcją **Dobrochny Martenki**, wykonując Koncert e-moll na skrzypce, altówkę i orkiestrę op. 88 Maxa Brucha.

W poszczególnych częściach uroczystości wystąpili także: harfistka **Jadwiga Tomczyńska** i pianista **prof. Mirosław Gałęski**.

KATARZYNA STRZAŁKOWSKA

Przede wszystkim formacja serca

Homilia wygłoszona podczas mszy św. w ramach obchodów 30-lecia Wielkopolskiej Okręgowej Izby Lekarskiej w poznańskim kościele pw. Najświętszego Zbawiciela 5 października br.

Okoliczność, jaka gromadzi nas dzisiaj w kościele, czyli 30-lecie istnienia Wielkopolskiej Okręgowej Izby Lekarskiej, jest niewątpliwie okazją, żeby uświadomić sobie niezwykle istotny wymiar tego wydarzenia, jakim jest budowanie tożsamości i podmiotowości środowiska lekarskiego, czego instytucjonalnym wymiarem jest właśnie istnienie i działalność izby.

Warto na to spojrzeć w świetle Bożego słowa, które wybrzmiało w czasie tej liturgii. Chciałbym zwrócić uwagę szczególnie na jedno zdanie z dzisiejszej Ewangelii: *Wysławiam Cię, Ojcze, Panie nieba i ziemi, że zakryłeś te rzeczy przed mądrymi i roztroprnymi, a objawiłeś je prostaczkom. Tak, Ojcze, gdyż takie było Twoje upodobanie. Ojciec mój przekazał Mi wszystko.*

Co mówi nam to zdanie? Chcąc odkryć przesłanie ewangeliczne, trzeba spojrzeć na tekst w nieco szerszym kontekście. Jest nim istota i znaczenie czegoś, co Jezus nazywa tu obja-

wieniem. To pojęcie wpisuje się w długą tradycję historii Starego Testamentu i tam oznaczało przede wszystkim przekazanie narodowi wybranemu Bożej mądrości, w praktyce przyjmującej postać prawa, które stanowiło nie tylko o społecznej tożsamości Izraela, ale także o jego duchowym i moralnym obliczu. Jego znaczenie można ująć przynajmniej w dwóch płaszczyznach – religijnej i egzystencjalnej. Zresztą obie były ze sobą ściśle związane. Przestrzeganie objawionego prawa stanowiło kryterium i znak wierności Bogu i było gwarantem jego pomyślności. Niewierność prawu oznaczała katastrofę, którą często interpretowano jako Boży wyrok i karę, a w istocie była to po prostu życiowa konsekwencja odejścia od prawa, od mądrości Boga. W pierwszym czytaniu słyszeliśmy płacz Jerozolimy spowodowany niewiernością jej synów. *Zostałam opuszczona z powodu grzechów dzieci moich, ponieważ wylały się spod prawa Bożego.*

W tak pojmowanym porządku rzeczy są dwa problemy, z których drugi nie jest jednoznaczny i oczywisty. Pierwszy to nieład moralny prowadzący do nieładu i klęski życiowej. Drugi to pytanie o zrozumienie w tym kontekście klęsk przez człowieka „niezasłużonych”. Jak łatwo zauważyć, są to tematy niezwykle trudne, a sposób ich pojmowania w Starym Testamencie niekoniecznie znajduje uznanie w późniejszym nauczaniu Jezusa.

Dla nas istotne jest właśnie to, że pełnia tego, co nazywamy objawieniem, nastąpiła w Chrystusie. W jego rozlicznych dyskusjach z tymi, którzy często bezdusznie albo przewrotnie rozumiejąc prawo, gubili jego istotny sens. Chrystus objawia nowy ład duchowy, który dotyka ludzkiego serca. Mówi o nowości prawa – przykazania miłości, wzywa do miłości powszechnej, aż do miłości nieprzyjaciół, zaprasza do miłości bezinteresownej, miłosiernej. Utożsamia się z potrzebują-

cymi, okazuje wrażliwość wobec tych, których życie boleśnie doświadczyło.

Ta biblijna refleksja czyniona jest w określonym kontekście jubileuszu izby lekarskiej. Czy można przetrząść jakiś pomost między tymi wątkami?

Izba lekarska, jej istnienie i działanie, przypomina nam, że zawodowe środowisko lekarzy jest i musi być wpisane w społeczny ład, którego bardzo ważnym elementem jest także porządek prawny. Zdajemy sobie oczywiście sprawę z odmienności tego rodzaju prawa stanowionego przez upoważnione do tego instytucje od prawa, o którym mówi nam Biblia. Prawo ludzkie, siłą rzeczy, ogranicza się tylko do zewnętrznych działań człowieka, jest ustawicznie modyfikowane, by odpowiadać na zmieniające się uwarunkowania, potrzeby i zagrożenia środowiska zawodowego. Jednocześnie trzeba podkreślić konieczność jego istnienia i skutecznego oddziaływania na środowisko.

Z okazji jubileuszu izby chciałbym zaapelować i życzyć, aby izba lekarska była nie tylko organizatorem i administratorem systemu służby zdrowia, lecz także by przyczyniała się do budowania dobrze pojętego etosu lekarskiego, przenikniętego wrażliwością, otwartością i dbałością o drugiego człowieka.

Istotnym jego zadaniem jest ochrona podstawowych wartości i dóbr osobistych i społecznych, których dotykamy podczas pracy dla pacjentów i społeczeństwa.

Zdając sobie sprawę z jego znaczenia i konieczności jego przestrzegania, jesteśmy świadomi jego niedoskonałości, nie tylko prawnej, ale i moralnej,

ale i moralnej, a dalej świadomi jesteśmy możliwości i pokusy obchodzenia tegoż prawa przez tych, którzy zobowiązani są do jego przestrzegania.

Dlatego warto chyba dzisiaj, w dniu jubileuszu, zastanowić się nad relacją tych dwóch porządków – ładu moralnego i ładu prawnego. Realizm każe nam dostrzec niedoskonałości i zagrożenia. Ale nie zniechęceni tym zauważmy, że tym, kto ostatecznie decyduje o moralnych i prawnych wyborach, jest konkretny człowiek ze swoją wiedzą, wrażliwością, formacją osobowościową, poczuciem powinności i przyzwoitości.

Nawet w pełni objawione przez Chrystusa prawo ducha, nawet najdoskonalsze i najprecyzyjniejsze prawo stanowione przez ciała ustawodawcze, nie poradzą sobie z, czasami paradoksalną, wielkością i wolnością człowieka, który wezwany do dobra, ma – niestety – faktyczną możliwość temu wezwaniu się sprzeciwić. A to, jak potraktuje obowiązujący go zespół wartości i norm, zależy przede wszystkim i na pierwszym miejscu od jego formacji, dojrzałości i poczucia odpowiedzialności.

Dlatego pozwolę sobie, z okazji jubileuszu izby, zaapelować i życzyć, aby izba lekarska była nie tylko organizatorem i administratorem systemu służby zdrowia, lecz także aby przyczyniała się do budowania dobrze pojętego etosu lekarskiego, przenikniętego wrażliwością, otwartością i dbałością o drugiego człowieka, co streszcza się także w pojęciu miłosierdzia, o którym przypomina nam – za zrządzeniem Opatrzności – dzisiejsza patronka, św. Faustyna, apostołka Miłosierdzia. ■

Laureaci Statuetek im. Józefa Strusia

„Wielkopolska Izba Lekarska postanowiła wyróżniać osoby wyjątkowe, wręczając im symboliczne dowody uznania. Szukamy osób podobnych tym z odrodzenia, zafascynowanych otaczającym światem i człowiekiem. Ich dokonania przewyższały wyobrażenia. Chcemy, aby wyszły z cienia, choć wielu z nich czuje się tam najlepiej. Chcemy wręczyć im symbol człowieka renesansu z Wielkopolski – naukowca, lekarza, humanisty znanego całemu światu – Józefa Strusia” – to treść preambuły do wyjątkowych odznaczeń – Statuetek im. Józefa Strusia wręczonych 5 października 2019 r. dziewięciu osobom podczas gali 30-lecia Odrodzenia Samorządu Lekarskiego w Wielkopolsce.

Otrzymali je: **Andrzej Baszkowski, Katarzyna Bartz-Dylewicz, prof. Piotr Dylewicz, Marian Furmaniuk, Antoni Jędrusek, Stanisław Schneider, Anna Serafinowska-Kielczewska, Stefan Sobczyński, Anna Tarajkowska.**

Sylwetki laureatów

Andrzej Baszkowski – lekarz dentysta, doktor nauk medycznych. Od 30 lat nieprzerwanie w Okręgowej Radzie Lekarskiej Wielkopolskiej Izby Lekarskiej. A przez niemal dwie dekady w strukturach Naczelnej Izby Lekarskiej. Człowiek, któremu na sercu leży słowo pisane i pamięć o tym, co się wydarzyło. Prawdziwy gospodarz intelektualnej przestrzeni. To dzięki niemu powstała wyjątkowa publikacja „Tradycja i współczesność” o historii wielkopolskiej izby. To dzięki temu, że sięgnął po pióro, powstały felietony niezwykle, trzymające w napięciu i trafiające w punkt. Redaktor naczelny prawie 300 wydań Biuletynu Informacyjnego Wielkopolskiej Izby Lekarskiej. Wielkopolek znany i ceniony przez redaktorów pism izb lekarskich w całej Polsce. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Z samorządem lekarskim związany trwale. Zapytany, co trzeba mieć w sobie, aby tak w nim tkwić, odpowiada: *Trzeba mieć jakiś odpowiedni gen.* Znany z niebywałego poczucia humoru. I choć wydawałoby się, że z jednego tematu, jakim są świadczenia publiczne, śmiać się nie potrafi, to i w tej materii znajdzie jakąś anegdotę.

Fot. Dariusz Tuleja

Katarzyna Bartz-Dylewicz – lekarz dentysta z zawodu i kulturoznawca z wyboru. Dla lekarzy-artystów otwiera sale koncertowe, wnętrza zamkowe i miejsca sakralne. Dbą o to, by w tych miejscach słuchano i podziwiano muzykę płynącą prosto z lekarskich dusz lub tworzono obrazy rejestrujące pociągnięcia lekarskiego pędzla. Niestrudzony animator integracji środowiska lekarskiego nie tylko w Wielkopolsce. Twórca Koła Malujących Lekarzy, koordynator Festiwalu Chórów Lekarskich, pomysłodawca seansów filmowych dla lekarskiego grona. Wulkan energii, przekonujący innych, że wspólne chłonięcie dźwięków i obrazów to piękno, w które warto inwestować. Najważniejsze słowo: „orkiestra”. Orkiestra Kameralna Wielkopolskiej Izby Lekarskiej „Operacja

Muzyka”, Polska Orkiestra Lekarzy, Europejska Orkiestra Lekarzy i Studentów Medycyny. I wreszcie Człowiek-Orkiestra, czyli Pani Doktor i jej zapał do działania w samorządzie lekarskim. Zapytana, co ją do izby lekarskiej przywiodło, odpowiada: *Małżeństwo.* Jej druga połowa, z którą budowała wspólne podstawy samorządowej działalności, to znany wszystkim Państwu prof. Piotr Dylewicz.

Fot. Katarzyna Michalska

Piotr Dylewicz – lekarz kardiolog, profesor doktor habilitowany nauk medycznych. Człowiek-magnes, przyciągający ludzi, którzy pragną coś zrobić dla wspólnego dobra. Wyznawca teorii, że leczenie to prawdziwa sztuka. Przez osiem pierwszych lat po odrodzeniu izb lekarskich przewodniczył Okręgowej Radzie Lekarskiej Wielkopolskiej Izby Lekarskiej. Twórca silnych podstaw wielkopolskiego samorządu. Przyznaje, że dla niego zostawił część pracy naukowej w kraju i za granicą, ale nigdy tego nie żałował. O początkach odrodzonych izb lekarskich oraz faktach historycznych potrafi mówić długo i pięknie. Na ubiegłorocznym koncercie z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości zacytował słowa Ignacego Jana Paderewskiego: „Droga do sukcesu pełna jest kobiet popychających mężów”. Działa więc wspólnie z kobietą – Katarzyną Bartz-Dylewicz, wyznaczającą kulturalne ścieżki Wielkopolskiej Izby Lekarskiej. Razem wspominają i razem wędrują, bo on – jako zawodowiec w rehabilitacji kardiologicznej – zaraził żonę nie tylko izbą, ale i sportem *nordic walking*. Życiowe motto? *Nie zaniedbywać ciała i ducha.*

Fot. Katarzyna Michalska

➔ **Marian Furmaniuk** – lekarz, specjalista reumatolog. Wybierany do składu Okręgowej Rady Lekarskiej nieprzerwanie od 30 lat. Jest człowiekiem niezwykle życzliwym, skromnym, o wysokim poziomie kultury i etyki. W wielkopolskim samorządzie realizował się w komisjach: zdrowia publicznego, historycznej i finansowej, której był też przewodniczącym. Współuczestniczył wraz ze skarbnikiem w opracowywaniu projektów planów finansowych Wielkopolskiej Izby Lekarskiej. Ale jego działalność to również szczybel krajowy – w większości samorządowych kadencji był wybierany na delegata na Krajowy Zjazd Lekarzy. Zapytany, który zjazd krajowy był dla niego najważniejszy, odpowiada bez wahania: *Ten w Bielsku-Białej, kiedy był uchwalany Kodeks etyki lekarskiej*. Czy jest ktoś, kto stanowi dla niego wzór do naśladowania? Bezwzględnie tak. To kolega Stanisław Dzieciuchowicz. Wiele czasu swojego życia poświęca na pracę zawodową i społeczną. Odpoczywa natomiast, uprawiając turystykę krajową i zagraniczną. Działaczom samorządu imponuje doskonałą znajomością historii, zaskakuje detalami z dziedziny kultury, sztuki i ciekawymi anegdotami z życia ludzi żyjących teraz i kiedyś, znanych i mniej znanych.

Fot. Dariusz Tuleja

Antoni Jędrusek – lekarz chorób wewnętrznych, doktor nauk medycznych, znakomity organizator, przez wiele lat zarządzający szpitalem. Mimo wielu obowiązków służbowych – w czasie pozazawodowym bardzo oddany samorządowi. W Wielkopolskiej Izbie Lekarskiej jest JEDYNYM spośród 120 sędziów, który w Okręgowym Sądzie Lekarskim działa nieprzerwanie od 1989 r. Koledzy mówią o nim „Toni”. Jak podkreślają, Toni posiada niezwykłą umiejętność działania w zespole i łatwość w kontaktach międzyludzkich. Nadzwyczaj kompetentny, stąd często powoływany do składu sędziowskiego. To człowiek o nieprzeciętnej kulturze osobistej, wzbudzający zaufanie i szacunek. Jak wspominają

Fot. Katarzyna Michalska

lekarze działający z nim w sądzie lekarskim, przez te 30 lat w samorządzie cechowało go wyważone stanowisko doświadczonego sędziego. Ujmował precyzją oceny sprawy i przygotowania do niej. Wielu powtarza: to taki człowiek, którego działań nie sprawdzasz i nie weryfikujesz, tylko wzorujesz się, chłoniesz i obserwujesz, uczysz się od niego i podziwiasz. Czujesz, że jest dla Ciebie oparciem – nie tylko wiedzą i do-

świadczeniem, ale i posturą. Bo do tego wszystkiego to „silny mężczyzna”.

Stanisław Schneider – lekarz dentysta, któremu sprawy praktyk prywatnych – potocznie zwanych gabinetami – bardzo leżą na sercu. Walczy o ich prawa i trudno godzi się z przepisami nieprzystającymi do rzeczywistości lub utrudniającymi codzienność. Lubi zagłębiać się w interpretacje prawne i drażyć skałę po to, by obalić kolejny absurd. Ktoś ma pytanie o rejestr praktyk? Wszyscy w Wielkopolskiej Izbie Lekarskiej wiedzą, że „Stasiu będzie znał odpowiedź”. Od wielu lat przewodniczy Komisji ds. Praktyk Prywatnych. Mówi, co myśli. W bawełnę nie owija. Surowy recenzent zmian systemowych. Ostatni temat? Informatyzacja w ochronie zdrowia – jego zdaniem zbyt szybko wprowadzona i uderzająca w lekarzy seniorów. Działa w samorządzie wielkopolskim nieprzerwanie od 30 lat. I od 30 lat jego wybranką jest Okręgowa Rada Lekarska. Rada to druga wybranka, bo pierwszą od lat 50 jest żona Emilia, z którą pielęgnują społeczny ducha w samorządzie lekarskim. Mają czworo synów i 12 wnucząt. To do nich wraca po ulubionych wycieczkach śladami historii. Z dumą podkreśla, że dwóch synów poszło w ślady rodziców – jeden jest lekarzem, drugi lekarzem dentystą. W kłapie marynarki nosi znaczek Katolickiego Stowarzyszenia Lekarzy Polskich. Wiara to jego tarcza.

Fot. WILU/SWW

Anna Serafinowska-Kielczewska – lekarz dentysta, doktor nauk medycznych, specjalista drugiego stopnia z chirurgii stomatologicznej i stomatologii dziecięcej, wieloletni pracownik Kliniki Chirurgii Stomatologicznej Akademii Medycznej, a następnie Wojewódzkiej Przychodni Stomatologicznej, gdzie była kierownikiem oraz pełniła funkcję specjalisty wojewódzkiego. Od początku reaktywowania samorządu bardzo zaangażowana w prace Wielkopolskiej Izby Lekarskiej. Uczestniczyła we wszystkich okręgowych i krajowych zjazdach lekarzy i przez te 30 lat angażowała się w prace w różnych komisjach okręgowej rady. Od 2010 r. do chwili obecnej jest zastępcą Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej. Obecny rzecznik – Grzegorz Wrona – podkreśla, że dwa słowa, które charakteryzują Panią Doktor, czyli Hanię, to NIEPRAWDOPODOBNE CIEPŁO. I zaznacza, że Hania nie tylko uczestniczy w wydarzeniach realizujących

Fot. WILU/SWW

cele samorządowe, ale jest zawsze otwarta na wypełnianie obowiązków rzecznika. Pani Doktor równocześnie z działalnością samorządową uprawiała żeglarstwo, nurkowanie oraz narciarstwo i dzięki temu dużo podróżowała.

Fot. WIL/SWW

Stefan Sobczyński – lekarz, chirurg dziecięcy. Z precyzją skalpela potrafi opowiadać o szczegółach odradzania się izb lekarskich. Słowo SOLIDARNOŚĆ to jedno z najważniejszych w jego życiu. Ze wzruszeniem opowiada o wieczorze 12 grudnia 1981 r., kiedy to wielkopolski lekarz Michał Gerwel do zebranych z całej Polski w Poznaniu ludzi „Solidarności” powiedział: *Proszę Państwa!*

Wszyscy rozjeżdżamy się do domów. Proszę to wykonać natychmiast! – ratując ich od konsekwencji stanu wojennego. Tamte lata przywiodły go do samorządu i były początkiem 30 lat prac w Okręgowej Radzie Lekarskiej Wielkopolskiej Izby Lekarskiej. W roku 2005, gdy przekazano mu przewodniczenie radzie, zajął się stertami dokumentów i rzeczy, w których być może znalazłaby się perła, ale jak ją dostrzec, kiedy się nie sprząta? Mówi, że to nie były łatwe czasy, bo oprócz porządkowania był też plac budowy. Dlatego wielu powie o nim: wielki budowniczy siedziby Wielkopolskiej Izby Lekarskiej. W ostatnim dziesięcioleciu sporo

kursował na linii Poznań–Warszawa, gdzie przez osiem lat działał w Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej.

Anna Tarajkowska – lekarz dentysta, absolwentka nie tylko akademii medycznej, ale i studiów trenerskich w łyżwiarstwie figurowym. Może właśnie dlatego to osoba niezwykle aktywna, posiadająca moc energii zarówno w pracy zawodowej, jak i pracy społecznej. Zapytana, co dla niej oznacza działalność samorządowa, odpowiada: *Ta praca pozwoliła mi poznać i zaprzyjaźnić się z wieloma wspaniałymi ludźmi, mieć satysfakcję z tego wspólnego działania na rzecz naszego środowiska.*

Fot. WIL/SWW

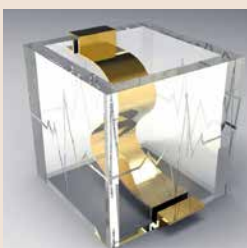
Była wybierana do Okręgowej Rady Lekarskiej, przez osiem lat sprawowała w niej funkcję sekretarza. Działała w wielu komisjach, m.in. ds. prywatnych praktyk, stomatologicznej, kultury i sportu. Była też wybierana na delegata na Krajowy Zjazd Lekarzy.

W ubiegłym roku odebrała tytuł Wielkopolskiego Lekarza z Sercem m.in. za pracę w Fundacji Redemptoris Misso, w której działa od 1992 r. Zapytana, co taka nagroda daje człowiekowi, odpowiedziała, że mobilizuje do dalszych działań pozaetatowych. Spotkanie jej życia? Z Matką Teresą z Kalkuty. Jak przyznaje, praca wśród biednych, chorych, trędowatych przewartościowuje spojrzenie na wiele spraw.

KATARZYNA STRZAŁKOWSKA

O Statuetce im. Józefa Strusia

Projekt statuetki dedykowany jest Józefowi Strusio-
wi, najsłynniejszemu lekarzowi szesnastowiecznej
Europy, którym szczyliła się Akademia Padewska.
Wyróżnił w swych wieloletnich badaniach pięć ty-
pów tętna i ich znaczenie diagnostyczne. Owo tę-
tno, jak i sama wybitna postać Józefa Strusia, mają
podstawowy wpływ
na stworzenie pro-
jektu statuetki dla

Fot. Udostępniła Lidia Kot

Wielkopolskiej Izby Lekarskiej. Józef Struś urodził się i zmarł w Poznaniu (1510–1568). Zgiął podczas epidemii dżumy, udzielając pomocy ubogiej ludności. Projekt stworzony jest z czterech kwadratowych płytek szklanych o grubości 1 cm, które tworzą razem czworobok. Na ściankach szlifowanych jak kryształ są grawerowane cztery typy tętna. Piątym typem tętna

Fot. WIL/SWW

jest miedziana wstęga ukształtowana w literę „Ś”, w której zawiera się druga litera „S”, czyli pierwsza i ostatnia litera nazwiska słynnego naukowca. Materiały użyte do wykonania statuetki są nieprzypadkowe. Szkło to wynik topienia się piasku kwarcowego, składnika niezbędnego dziś do budowy wszelkich urządzeń elektronicznych. Szkło występowało naturalnie w pobliżu wulkanów, a obecnie buduje się z niego mikroskopy służące medycynie. Stanowi też materiał do budowy instrumentu, jakim jest verrofon, czyli może ono posiadać własne tętno muzyczne. Jest też nieorganicznym materiałem amorficznym. Wiele szkielek nie skryształizuje się nawet w czasie rzędu istnienia wszechświata, są jak ludzie – w ciągłym procesie. Drugim użytym w projekcie materiałem jest miedź, przewodnik ciepła i ładunków elektrycznych, czyli przepływu energii życia. Miedź znajduje się w naszych organizmach i jest niezbędna do życia. Ma leczniczy wpływ na nasze ciało. Użyta forma kwadratu to symbol wszechświata i Absolutu w historii przedstawiania. Szklane boki figury z rysunkiem tętna na cztery strony świata i wchodzące z nimi w interakcję poprzez zrzucany na nie cień, pozostają ciągle żywe.

LIDIA KOT

Wielkopolski Lekarz z Sercem 2019

5 października 2019 r. nastąpiło uroczyste ogłoszenie wyników III edycji konkursu Wielkopolski Lekarz z Sercem im. dr. Kazimierza Hołogi. Wielkopolskim Lekarzem z Sercem został Paweł Wiszniewski. Przyznano również trzy wyróżnienia. Otrzymali je Maria Izabela Pobojevska, Anna Ptasik oraz Wiesław Wawrzyniak. Brawa biła półtysięczna publiczność, wśród której dominowali wielkopolscy lekarze i lekarze dentyści.

Patronem konkursu jest Kazimierz Hołoga, wywodzący się z Wielkopolski niezwykle lekarz z powołania, społecznik i filantrop, który w drugiej połowie XX w. realizował i wcielał w życie ideały lekarza bez reszty oddanego pacjentom. *Kazimierz Hołoga był człowiekiem, o którym mówiło się, że kiedy idzie na wizytę do osób, które są biedne, to nie dość, że nie bierze od nich pieniędzy za wizytę, to jeszcze sam dokłada im na życie. Na jego nagrobku napisano słowa, że przez życie przeszedł, czyniąc dobro. I to dobro widać także w jego oczach, na jego portrecie. Chciałem, abyście Państwo spojrzeli na wszystkie osoby nominowane w konkursie przez oczy Pana Doktora Hołogi* – mówił prezes Okręgowej Rady Lekarskiej WIL **Artur de Rosier** jeszcze przed ogłoszeniem wyników konkursu.

Laureaci to osoby, które poprzez swoją postawę życiową oraz działalność pozazawodową niosą pomoc ludziom chorym i potrzebującym w kraju i za granicą. Osoby, które wyróżniają się w środowisku wyjątkową aktywnością o charakterze prospołecznym i charytatywnym. Stanowią wzór, inspirują do działania, promują wartości etyczne oraz prezentują postawę godną naśladowania.

Wielkopolski Lekarz z Sercem 2019 **Paweł Wiszniewski** to doktor nauk medycznych, specjalista chorób wewnętrznych, hematolog, specjalista medycyny paliatywnej. Ponad 20 lat związany zawodowo ze Szpitalem Specjalistycznym w Pile, twórca dwóch pododdziałów – chemioterapii i hematologii. Twórca Hospicjum Domowego w Pile i Poradni Opieki Domowej. Inicjator powołania w Pile Hospicjum Stacjonarne.

Mam ogromne szczęście otaczać się wspaniałymi ludźmi, dzięki czemu wiele rzeczy można było zrealizować – podkreślał **Paweł Wiszniewski**. Również wyróżniona **Anna Ptasik** z Leszna dziękowała swoim współpracownikom, którzy, jak powiedziała „stanowili jej armię, jej drużynę”. *Nie by-*

łoby mnie w tym miejscu dzisiaj, gdyby nie współdziałanie i zaufanie – zaznaczyła i wyrecytowała wiersz Adama Zagajewskiego „Wspomnienia”. *Bardzo rzadko czuję się tak wzruszony. Przez 24 lata nauczyłem się tego, że trzeba być dobrym, przyzwoitym człowiekiem, lekarzem, ojcem, mężem, dziadkiem* – zaznaczył wyróżniony **Wiesław Wawrzyniak** z Ostrowa Wielkopolskiego. **Maria Izabela Pobojevska** nie mogła osobiście odebrać wyróżnienia.

Laureaci oprócz statuetki otrzymali czek charytatywny – Wielkopolski Lekarz z Sercem 2019 na kwotę 10 tys. zł, a wyróżnieni na kwotę 2 tys. zł. Paweł Wiszniewski zade-

klarował, że czek zamierza przekazać na utrzymanie Hospicjum im. Stanisławy Leszczyńskiej w Pile i Towarzystwo Pomocy Chorym.

Ogłoszenie wyników odbyło się w Teatrze Wielkim w Poznaniu podczas gali konkursu Wielkopolski Lekarz z Sercem, na której w roli gospodarzy wystąpili prezes Okręgowej Rady Lekarskiej Wielkopolskiej Izby Lekarskiej **Artur de Rosier** i członek Zarządu Województwa Wielkopolskiego **Marzena Wodzińska**. Tegoroczna edycja była już trzecią organizowaną przez Wielkopolską Izbę Lekarską oraz Samorząd Województwa Wielkopolskiego. W kapitule zasiadli:

Wojciech Buxakowski – przedstawiciel WIL, **Krystyna Chowańska** – prezes Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Oddział w Koninie, wiceprezes Zarządu Regionalnego TPD w Poznaniu, członek Zarządu Głównego TPD, **Beata Dudzińska** – II zastępca prezydenta Miasta Piły, **Marian Furmaniuk** – przedstawiciel WIL, **Elżbieta Marcinkowska** – przedstawiciel WIL, prof. **Andrzej Obrębowski** – przedstawiciel WIL, **Katarzyna Piotrowska** – przedstawiciel WIL, **Bolesław Szudejko** – twórca Leszczyńskiego Towarzystwa Myśli Obywatelskiej.

Laureatem I edycji konkursu (2017) został prof. **Jacek Łuczak**. Wyróżnienie otrzymali: **Bożena Janicka** i **Marek Daniel**.

Laureatem II edycji konkursu (2018) została **Anna Tarajkowska**. Wyróżnienie otrzymali: **Alicja Bartkowska-Śniatkowska**, **Szczepan Cofta** i **Edmund Waszyński**.

Wspomnienia

*Odwiedzaj swoje wspomnienia,
Uszyj dla nich płócienne pokrowce.
Odsłoń okna i otwórz powietrze.
Bądź dla nich serdeczny i nigdy
nie daj im poznać po sobie.
To są twoje wspomnienia.
Myśl o tym, kiedy płyniesz
w sargassowym morzu pamięci
i trawa morska zarasta ci usta.
To są twoje wspomnienia, których
nie zapomnisz aż do końca życia.*

Adam Zagajewski

Inwestycja dla małych pacjentów

Oddział Kardiochirurgii Dziecięcej oraz cztery nowoczesne sale operacyjne, jedną zabiegową i pomieszczenie do wybudzeń oficjalnie otwarto w nowo wybudowanej części Szpitala Klinicznego im. Karola Jonschera Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu. Uroczyste otwarcie odbyło się 3 października 2019 r.

W nowych blokach znalazło się pięć sal operacyjnych, każda w pełni zautomatyzowana, sale wykładowe z transmisją z sal operacyjnych, pomieszczenia dla personelu, a także oddział pooperacyjny z salą wybudzeń pacjentów.

O wybudowanie tego nowoczesnego bloku operacyjnego zabiegaliśmy od wielu lat, do tej pory pracowaliśmy na sali operacyjnej, która nie spełniała żadnych wymogów, nie mówię tu o bezpieczeństwie dzieci, bo to zawsze było spełnione, ale o warunkach pracy całego personelu medycznego – chirurga, anestezjologa i instrumentariuszki. W lecie temperatura na sali dochodziła do 40 stopni, nie można w dzisiejszych czasach w takich warunkach pracować. Cieszymy się bardzo, że udało się przy olbrzymim zaangażowaniu zarówno ministerstwa, władz uczelni, jak dyrekcji szpitala oraz darczyńców wybudować taki nowoczesny obiekt – mówił prof. Przemysław Mańkowski – kierownik Kliniki Chirurgii, Traumatologii i Urologii Dziecięcej w Poznaniu.

Jako anestezjolog mogę powiedzieć, że dysponujemy tutaj najnowocześniejszym sprzętem anestezjologicznym. Jesteśmy w stanie przeprowadzać znieczulenia praktycznie wszystkich dzieci, począwszy od wcześniaków o masie poniżej 1 kg, po nastolatków często ważących nawet powyżej 100 kg. Dzięki tej aparaturze na bieżąco możemy monitorować nie tylko podstawowe funkcje życiowe, takie jak czynność serca, ciśnienie itp., ale również funkcje całego organizmu człowieka, funkcje mózgu podczas snu anestezjologicznego, stopień zwiotczenia, stopień niewydolności krążenia. Na tej sali będziemy mogli przeprowadzać znieczulenie przy najcięższych operacjach i ciężkich wielonarządowych urazach – tłumaczył Wojciech Buxakowski – kierownik Bloku Operacyjnego.

Piętro wyżej, nad nowymi salami operacyjnymi znajduje się nowy Oddział Kardiochirurgii Dziecięcej. Cała inwestycja była bardzo ważna, ponieważ dotychczas z powodu bar-

Od lewej: prof. dr hab. n. med. Przemysław Mańkowski, dr hab. n. med. Jerzy Harasymczuk, dr Wojciech Buxakowski

prof. dr hab. n. med. Michał Wojtalik

dzo złych warunków na oddziale kardiochirurgii część małych pacjentów musiała wyjeżdżać do innych województw. W tej chwili, przy tym rozmiarze bloków operacyjnych i sal pooperacyjnych, będą mogli być operowani na miejscu w Poznaniu – mówił prof. Michał Wojtalik – kierownik Kliniki Kardiochirurgii Dziecięcej. Dysponujemy teraz nowoczesnym, samodzielnym Oddziałem Kardiochirurgii Dziecięcej. Poprzedni przez blisko 46 lat funkcjonował na 150 m². Teraz do dyspozycji mamy 1000 m². Na oddziale znajdują się 24 łóżka, z czego 13 na intensywnej terapii, a 11 łóżek na oddziale opieki pośredniej – dodał.

Budowa oddziału i sal operacyjnych to wielki sukces. O realizację inwestycji zabiegało wiele osób, ale rzeczywistym ojcem tego sukcesu jest ówczesny rektor prof. Jacek Wysocki, który wielokrotnie jeździł do Ministerstwa Zdrowia na rozmowy i to jego upór, jego starania, jego osobowość sprawiły, że udało się pozyskać pieniądze na realizację przedsięwzięcia – podkreślił Paweł Daszkiewicz – dyrektor szpitala.

Całkowita wartość inwestycji to blisko 44 mln zł, z czego 38 mln zł pochodzi z dotacji Ministerstwa Zdrowia, z kolei prawie 3 mln to wkład samego szpitala. Inwestycja nie została zrealizowana, gdyby nie wsparcie ze strony darczyńców ze Stowarzyszenia „Nasze Serce”, którzy łącznie przeznaczyli na ten cel 3 mln zł.

ANNA GRZESIAK

Ostrów Wielkopolski: lekarze różnych specjalności wspólnie o dzieciach

Blisko stu lekarzy – chirurgów dziecięcych, pediatrów, lekarzy rodzinnych z całej Wielkopolski i sąsiednich regionów Polski zjechało się do Ostrowa Wielkopolskiego, by wziąć udział w VI Wielkopolskim Spotkaniu Chirurgów Dziecięcych. Konferencja trwała dwa dni (27–28 września) i połączona została z jubileuszem 50-lecia powstania Oddziału Chirurgii Dziecięcej w ZZOZ w Ostrowie. Rozmawiano m.in. o diagnostyce i leczeniu zmian skórnych u dzieci, urazach klatki piersiowej, jamy brzusznej czy ostrym zapaleniu trzustki u dzieci. W spotkaniu uczestniczyli też młodzi lekarze, którzy wybrali specjalizację będącą tematem konferencji.

Chirurdzy dziecięcy z całej Wielkopolski zjechali do Ostrowa Wielkopolskiego po raz szósty. Wykłady prowadzone przez kadrę akademicką uczelni z Poznania były połączone z warsztatami poświęconymi poszczególnym zagadnieniom.

Jeden z wykładów dotyczył manifestacji skórnych chorób nowotworowych u dzieci. Jak powiedziała nam prof. **Danuta Januszkiewicz-Lewandowska** – onkolog dziecięcy, w skali roku w Polsce jest ponad 1000 nowych rozpoznań onkologicznych u pacjenta pediatrycznego, a w Wielkopolsce ok. 100–120. Najczęściej występują białaczki i chłoniaki oraz m.in. guzy ośrodkowego układu nerwowego. *To wydaje się małą liczbą w porównaniu z pacjentami dorosłymi, ale pacjent dziecięcy stanowi duże wyzwanie. Staramy się w stu procentach go uratować, a on ma przed sobą całe dorosłe życie. Teraz coraz więcej mówi się, aby patrzeć na dziecko, aby móc rozpoznać wczesne objawy chorób nowotworowych, by rozpoznać chorobę na najniższych stopniach zaawansowania. Mówi się też o zespołach predyspozycji nowotworzenia. Niestety skala zachorowań na nowotwory przesuwają się w kierunku dzieci młodszych* – dodała.

*W tym roku główny nacisk kładziemy na onkologię dziecięcą, bo uważamy, że jest ona bardzo ważną dziedziną, występującą w różnych aspektach. Mówimy o nowotworach skóry – wskazywał dr **Witold Miąskiewicz** – kierownik Oddziału Chirurgii i Traumatologii Dziecięcej szpitala w Ostrowie i główny organizator spotkania.*

W takich konferencjach istotną rolę odgrywają zarówno ciekawe wykłady i prace naukowe prezentowane przez wybitnych profesorów z najlepszych klinik, jak i czynnik ludzki – nawiązywane podczas konferencji kontakty. To właśnie one realnie przekładają się później na naszą pracę zawodową. Zdarzają się pacjenci bardzo chorzy, którzy muszą być przetransportowani do ośrodków o wyższej referencyjności. Po takich konferencjach współpraca między poszczególnymi ośrodkami przebiega sprawniej – mówił prof. **Przemysław Mańkowski** – prezes Polskiego Towarzystwa Chirurgów Dziecięcych.

Wykładom specjalistów przysłuchiwali się młodzi chirurdzy dziecięcy i studenci ostatnich lat studiów medycznych, którzy wybrali tę trudną specjalizację. *Dlaczego wybrałam taką specjalizację? Przez całe studia medyczne myślałam o neonatologii, dopiero po stażu podyplomowym na chirurgii*

Fot. 2x Anna Grzesiak

odkryłam swoje powołanie. W kluczowym momencie miałam duże wątpliwości co wybrać – czy neonatologię, czy może chirurgię ogólną; ostatecznie wybór padł gdzieś pośrodku i zdecydowałam się na chirurgię dziecięcą. Przede mną jeszcze dwa lata rezydentury, później egzamin specjalizacyjny – mówiła **Małgorzata Rzanny-Owczarzak** – rezydentka chirurgii dziecięcej z Kliniki w Poznaniu. *Przekrój pacjentów chirurga dziecięcego jest bardzo szeroki. Spotykamy się zarówno ze skrajnymi, kilkusetgramowymi wcześniakami, jak i nastolatkami, czasem większymi ode mnie. Podobnie jest ze spektrum zabiegów – zajmujemy się nie tylko chirurgicznymi problemami wcześniaków, operujemy wady wrodzone, przepukliny i stulejki, ale również zajmujemy się chirurgią onkologiczną oraz w bardzo szerokim zakresie chirurgią urazową* – dodała.

Dzięki tym konferencjom mamy na oddziale szpitala w Ostrowie Wielkopolskim dwójkę lekarzy chirurgów dziecięcych, a jeszcze w tym roku będziemy pewnie mieli dwójkę specjalistów. Tak też zyskujemy potencjalnie kadrę lekarską – dodał dr Witold Miąskiewicz.

W części poświęconej jubileuszowi oddziału nie zabrakło wspomnień, podziękowań i honorowania pracowników oddziału. Można było też obejrzeć stare szpitalne kroniki, które prowadzili pracownicy, a do których wpisywali się też młodzi pacjenci.

Organizatorami konferencji byli: Wielkopolska Izba Lekarska – Delegatura w Ostrowie, Oddział Chirurgii i Traumatologii Dziecięcej z Centrum Leczenia Oparzeń ostrowskiego szpitala oraz Klinika Chirurgii, Traumatologii i Urologii Dziecięcej UM w Poznaniu.

Wykładom towarzyszyły warsztaty z portów naczyniowych i terapii podciśnieniowej.

Fajne, kolorowe i nie mają nic wspólnego ze szczęściem...

Magdalena Łukasik-Głębocka i Artur de Rosier odpowiedzieli pozytywnie na zaproszenie Aldony Pietrysiak – wiceprezes Okręgowej Rady Lekarskiej i przewodniczącej Delegatury WIL w Pile i opowiedzieli młodzieży oraz policjantom i nauczycielom o niebezpieczeństwach zażywania substancji psychoaktywnych, zwanych potocznie dopalaczami.

Nie przez przypadek wybraliśmy grupę młodzieży, gdyż to właśnie młodzież jest najbardziej nieświadoma niebezpieczeństw płynących z zażywania substancji psychoaktywnych. Chciałam, żeby to właśnie młodzi ludzie, jako osoby wchodzące w dorosłość, mogli sami wybrać – czy to oni sami będą decydować o własnym losie, czy będą o tym decydować jakieś słońca. Chciałam, by poznali, co te substancje robią z naszym ciałem i duchem, dlatego zaprosiłam do wykładów szefową toksykologii w Poznaniu Magdalenę Łukasik-Głębocką oraz psychiatrę i szefa Wielkopolskiej Izby Lekarskiej Artura de Rosier – powiedziała Aldona Pietrysiak, rozpoczynając szkolenie.

Zmiany nieodwracalne

Magdalena Łukasik-Głębocka zaznaczyła, że dostęp do różnego rodzaju substancji psychoaktywnych jest stosunkowo łatwy. Obecnie dominują zakupy dokonywane drogą internetową, ale można także spotkać na imprezach młodzieżowych osoby, które je rozprawiają. Zaznaczyła jednak dobitnie, że te osoby robią to wyłącznie dla zysku, doskonale wiedząc, że substancje psychoaktywne mogą niekorzystnie wpłynąć na zdrowie.

Dilerzy liczą, że młodzi ludzie będą je chcieli wziąć po raz kolejny, że się uzależnią i będą je ponownie kupować. Podkreśliła, że to są duże pieniądze zarobione na czyimś zdrowiu i nieszczęściu. Opowiedziała o przypadkach osób, które trafiły na oddział toksykologii po zażyciu dopalaczy. Pierwsze zatrucia miały miejsce 11 lat temu, w roku 2008, kiedy w Polsce otwarto sklepy z dopalaczami. Objawy stwierdzane wówczas u pacjentów stanowiły dla lekarzy zagadkę. Ciekawe było to, że po wyprowadzeniu z ciężkiego zatrucia pacjenci byli zdziwieni, że stało im się coś złego po zażyciu substancji, którą kupili legalnie w sklepie. *To, że coś jest legalne, nie znaczy, że jest bezpieczne* – podkreślała. Pokazując slajdy ze zdjęciami opakowań po dopalaczach, dodała, że są takie fajne, lecz nie mają nic wspólnego ze szczęściem. Związki chemiczne zawarte w dopalaczach potrafią zatrzymać oddech i zabić człowieka po wzięciu mikroskopijnych ilości. Wskazała, że na opakowaniach są informacje, że to nie jest produkt przeznaczony do spożycia. Stwierdzenie to ma

Obecnie dużo zaburzeń psychicznych ma podłoże w używaniu substancji psychoaktywnych, a przewlekłe stosowanie tych środków może doprowadzić do wyzwolenia choroby psychicznej, która czasem pozostaje na zawsze.

Fot. Monika Bączek/WIL

chronić producentów i dystrybutorów. *Jeżeli ktoś umrze albo coś złego się wydarzy, oni nie ponoszą żadnych konsekwencji. Oni ostrzegali* – podkreśliła. I dodała, że w 2014 r. w Europie odnotowano 101 nowych substancji psychoaktywnych, których wcześniej na rynku europejskim nie było. Obecnie związków takich jest już ponad 670, a wśród nich są substancje naśladujące działanie marihuany, ale nawet 800 razy od niej silniejsze, katynony naśladujące działanie amfetamin, syntetyczne opioidy, nowe, niestosowane w lecznictwie pochodne benzodiazepiny i wiele innych. Te substancje mogą powodować zmiany nieodwracalne, których konsekwencje ponosi się do końca życia. Obszary mózgu odpowiedzialne za pamięć, za możliwości nauki, za emocje mogą zostać uszkodzone. Może też dojść do wystąpienia przewlekłej psychozy, uszkodzenia nerek, do zawału mięśnia sercowego czy udaru mózgu. Przedstawiła też przypadek śmiertelny 34-letniego mężczyzny, który w pociągu z Leszna do Poznania zachowywał się agresywnie, był pobudzony i stwarzał zagrożenie dla pasażerów.

Zanim dotarła pomoc pogotowia, u mężczyzny nastąpiła nagle utrata przytomności, zanik tętna i oddechu. Mimo resuscytacji zmarł. Sekcja wykazała, że było to zatrucie syntetycznymi katynonami. Wskazała także inne konsekwencje stosowania środków

psychoaktywnych, do których może dojść nawet po pierwszym użyciu: nadużycia seksualne, które mogą prowadzić do nieplanowanej ciąży, zakażeń przenoszonych drogą płciową (w tym HIV i WZW), urazy i wypadki, które mogą wiązać się z niepełnosprawnością do końca życia lub utratą życia. *Nie należy też zapominać, że zachowanie osoby pod wpływem substancji psychoaktywnych się zmienia, staje się nieprzewidywalne. Można zrobić to, czego nigdy nie zrobiłoby się na trzeźwo, utracić zdrowie, stać się ofiarą przemocy, zmienić swoje życie w sposób nieodwracalny, spalić mosty i stracić osoby, na których naprawdę wam zależy* – dodała.

Podłoże zaburzeń psychicznych

Artur de Rosier rozpoczął od tego, że jeżeli policjant mając do czynienia z dopalaczami – o czym była mowa na poprzednim wykładzie – „tęskni za zwykłymi narkotykami”, to lekarz psychiatra tęskni za „zwykłą schizofrenią”, bo schizofrenię wywołaną narkotykami jest dużo trudniej leczyć.

Ale żebyśmy mogli sobie powiedzieć o tym, co tak naprawdę można spotkać w sensie psychicznym po spożyciu różnych substancji, trzeba zdefiniować kilka pojęć, które są bardzo często mylone – zaznaczył, wyjaśniając definicje halucynacji: wzrokowych, słuchowych, smakowych oraz złudzeń i urojeń. Przedstawił kombinacje wymienionych, które powodują popadnięcie umysłu w zagubienie połączone z lękiem. Wyjaśnił atak paniki, „idąc od głowy w dół” – zaburzenia widzenia, bóle głowy, zawroty głowy, ściskanie w gardle, duszność, ból w klatce piersiowej, szybkie bicie serca, ściskanie w żołądku, nudności, wymioty, biegunka, miękkie kolana, czyli cały zespół objawów fizycznych. Temu towarzyszy oczywiście lęk i chęć ucieczki. Wyobraźcie sobie sytuację, kiedy znajdujemy się w czymś takim, czyli w stanie po połknięciu substancji, która wywoła u nas burzę tych wszystkich objawów – mówił do młodzieży, przestrzegając przed zażywaniem dopalaczy. Po co na własne życzenie wywoływać u siebie objawy, które są przejawem chorób psychicznych? Podkreślił, że obecnie

dużo zaburzeń psychicznych ma swoje podłoże w używaniu substancji psychoaktywnych, a przewlekłe stosowanie tych środków może doprowadzić do wyzwolenia choroby psychicznej, która czasem pozostaje na zawsze. Wyjaśnił mechanizm uzależnień zarówno od substancji psychoaktywnych, jak i od internetu, pornografii, zakupów, leków nasennych czy alkoholu. *Problem z piciem polega na tym, że jeśli wydarzy się coś złego, pije się, żeby zapomnieć, kiedy zdarzy się coś dobrego, pije się, by to uczcić, a jeśli nie wydarzy nic szczególnego, to pije się po to, żeby coś się działo – zaznaczył. Przedstawił sygnały ostrzegawcze, wskazujące na to, że ktoś może mieć problem z substancjami psychoaktywnymi, takie jak: zmiana grupy znajomych, nagle obracanie się w zupełnie innym towarzystwie, zaprzestanie dbania o siebie, gorsze wyniki w nauce, wagarowanie, brak zainteresowania ulubionymi zajęciami, inne nawyki jedzeniowe, problemy ze snem, pogorszenie relacji z otoczeniem.*

KATARZYNA STRZAŁKOWSKA

Z MEDYCZNEJ WOKANDY

In dubio pro reo

Wyjaśnijmy na początku, co oznacza tytuł. Jest to łacińska paremia, będąca dziś jedną z zasad postępowania karnego, ale także postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarza, głosząca, że wszelkie wątpliwości przy wydawaniu orzeczenia, których nie udało się rozstrzygnąć w trakcie procesu, sąd lekarski powinien interpretować na korzyść obwinionego lekarza. Jak to bywa w postępowaniach sądowych, niekiedy to, że ktoś ma rację, nie oznacza, że może to skutecznie udowodnić przed sądem.

Jerzy Sowiński

Jędrzej Skrzypczak

Przecież często zdarza się, że rozmowa lekarza z pacjentem odbywa się bez udziału świadków, a jeżeli już świadkowie są, to są nimi reprezentanci rodziny skarżącego, którzy później przed sądem podtrzymują jego wersję. Co więcej, dla lekarza jest to zwykle jeden z tysięcy pacjentów, incydentu po kilku miesiącach nawet czasami nie pamięta, a dla pacjenta bywa to historia życia. Po pewnym czasie lekarz odkrywa, że wersja prezentowana przez pacjenta całkowicie odbiega od jego spojrzenia na tę sprawę. Dlatego też powyższa paremia pozwala sądom lekarskim w takich przypadkach, ale podkreślmy raz jeszcze: w razie pojawienia się wątpliwości, których nie udało się jednoznacznie rozstrzygnąć, uwzględniać je na korzyść lekarza. Nie może to jednak oznaczać wybrania przez sąd drogi na skróty. A tak było w sprawie, o której piszemy poniżej.

Otóż jeden z sądów lekarskich uniewinnił E.T. obwinioną o to, że w dniu 21 lipca 2014 r. w izbie przyjęć Szpitala Neuropsychiatrycznego w X naruszyła godność osobistą pani Z.F. podczas udzielania jej świadczeń zdrowotnych, co miało się wyrażać w niestosownym komentowaniu jej wieku i stanu ogólnego, badaniu przedmiotowym i lekceważącym traktowaniu. Na marginesie warto zaaapelować: lekarzu, uważaj, co mówisz, bo pacjent może to zanotować lub nagrać. Powyższe rozstrzygnięcie zostało zaskarżone przez pełnomocnika pokrzywdzonej Z.F. Naczelny Sąd Lekarski nie uwzględnił odwołania wniesionego w tej sprawie i utrzymał w mocy rozstrzygnięcie sądu I instancji. To ostatnie orzeczenie zostało obecnie zaskarżone kasacją wniesioną do Sądu Najwyższego przez pełnomocnika pokrzywdzonej i zdaniem tego sądu kasacja i argumenty tam zawarte okazały się zasad-

ne. SN wytknął, iż NSL uznał, że OSL dał wiarę zarówno (uznanym za zgodne) wyjaśnieniom obwinionej, jak i świadkom należącym do rodziny pokrzywdzonej, by następnie stwierdzić, że nie jest możliwe poczynienie ustaleń co do przebiegu zdarzenia z powodu śmierci pokrzywdzonej, jak również sprzeczności pomiędzy wyjaśnieniami obwinionej oraz zeznaniami członków rodziny. Jeszcze bardziej zaskakująca w ocenie SN była kolejna teza NSL, zgodnie z którą „te same sformułowania mogą być interpretowane różnie, w zależności od stanu emocjonalnego, jako wypowiedzi prawidłowe, ale też jako wypowiedzi poniżające, np. te dotyczące wieku osoby pokrzywdzonej”. Wynika z tego, że sąd odwoławczy uznał, iż możliwe jest ustalenie, jakie sformułowania zostały w rzeczywistości użyte przez obwinioną. Tymczasem w świetle uzasadnienia NSL problem miał tkwić nie w sposobie interpretacji „tych samych sformułowań”, ale w braku możliwości dokonania jednoznacznych i niebudzących wątpliwości ustaleń co do przebiegu zdarzenia. W ocenie SN sąd odwoławczy, czyli NSL, nie rozwinął jednak tego zagadnienia i od razu przeszedł do konkluzji, stwierdzając, że „nie nosi znamion naruszenia przepisów postępowania uznanie, że istniejących w sprawie wątpliwości nie da się usunąć, i że rozstrzygnięcie ich na korzyść obwinionej skutkuje jej uniewinnieniem”. Jak skonstatował SN, rzeczywiście samo powołanie się na dyrektywę wynikającą z zasady *in dubio pro reo* nie stanowi naruszenia przepisów postępowania, skoro jest ona normą zamieszczoną przez ustawodawcę w obowiązującym porządku prawnym, natomiast obowiązkiem sądu, który odwołuje się do tej zasady, jest wykazanie, że zostały spełnione warunki jej zastosowania. Tymczasem

➔ w całym przytoczonym wyżej wywodzie NSL nie było ani jednego zdania świadczącego o rzeczywistym rozważeniu podstawowego zarzutu odwołania wniesionego w tej sprawie, w którym zakwestionowano orzeczenie sądu I instancji z powodu błędnej wykładni art. 61 ust. 2 i 3 Ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich oraz wadliwego zastosowania tych norm jeszcze przed przeprowadzeniem należytej analizy zgromadzonego materiału dowodowego i zaniechania dokonania jego oceny. Jak wskazał SN, ograniczenie się przez NSL do samej akceptacji rozstrzygnięcia sądu I instancji i zamieszczonych tam rozważań oznacza w praktyce przeniesienie się uchybień zarzuconych temu orzeczeniu na poziom sądu odwoławczego. SN przypomniał w uzasadnieniu swojej decyzji, że prawidłowość rozstrzygnięcia sprawy musi pozostawać w bezpośrednim związku z wykonaniem przez sąd dwóch zasadniczych obowiązków. Pierwszym z nich jest prawidłowe przeprowadzenie postępowania dowodowego, w którym inicjatywa dowodowa zmierzająca do wyjaśnienia sprawy należy nie tylko do stron procesowych, lecz także – w odniesieniu do okoliczności istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia – obciążuje do działania sąd. Drugi obowiązek – w realiach tej sprawy mający zasadnicze znaczenie – polega natomiast na dokonaniu szczegółowej analizy wszystkich okoliczności ujawnionych w toku rozprawy. Poza tymi rozważaniami nie mogą pozostać żadne istotne dowody. Wyniki tej analizy powinny następnie zostać poddane ocenie pozwalającej na wyprowadzenie wniosków co do wiarygodności poszczególnych źródeł dowodowych, w konsekwencji prowadzącej do uczynienia konkretnych dowodów podstawą ustaleń faktycznych. Pisemne uzasadnienie orzeczenia, sporządzane przez sąd lekarski w każdej sprawie, powinno więc wskazywać, jakie konkretnie dowody dawały podstawę do ustalenia określonego faktu, wyjaśniać wątpliwości pojawiające się wskutek różnic w relacjach i rozstrzygać sprzeczności między poszczególnymi źródłami – przy wykorzystaniu całości kształtu dostępnego materiału dowodowego. Tymczasem, zdaniem SN, rozstrzygnięcia lekarskich sądów dyscyplinarnych w tej sprawie nie były poparte pogłębioną analizą i oceną poszczególnych dowodów, w tym zwłaszcza uwzględniającą korelacje rysujące się między nimi. Wywody sądów obu instancji ograniczyły się do zamieszczenia stwierdzenia o wystąpieniu rozbieżnych relacji pochodzących od poszczególnych osób obecnych na miejscu zdarzenia i potraktowaniu tej sytuacji jako spełniającej kryteria wynikające z dyspozycji art. 61 ust. 2 ustawy o izbach lekarskich. Takie postępowanie – jak to wytknął SN – było oczywiście wadliwe. Jak podkreślił SN, zasada *in dubio pro reo* nie może być bowiem traktowana jako sposób uproszczonego reagowania na każdą wątpliwość. Nie daje ona żadnych podstaw do rezygnowania z wysiłków zmierzających do wyjaśnienia okoliczności faktycznych i ustalenia prawdziwego przebiegu wydarzeń. Droga do osiągnięcia tego celu jest nie tylko zbadanie treści poszczególnych dowodów, lecz także rozważenie tych treści na tle innych ustalonych faktów, co może stworzyć lepsze warunki choćby do oceny wiarygodności poszczególnych źródeł. Możliwość zastosowania dyrektywy wynikającej z art. 61 ust. 2 ustawy o izbach lekarskich pojawia się dopiero wtedy, gdy zrealizowany został obowiązek dążenia do usunięcia rzeczywistych wątpliwości wynikających z treści przeprowa-

Paremia *in dubio pro reo* pozwala sądom lekarskim w razie pojawienia się wątpliwości, których nie udało się jednoznacznie rozstrzygnąć, uwzględnić je na korzyść lekarza. Nie może to jednak oznaczać wybrania przez sąd drogi na skróty.

dzonych dowodów i pomimo odpowiednich starań organu procesowego nie udało się osiągnąć tego celu. Natomiast nawet takie sytuacje, gdy w świetle przeprowadzonych dowodów możliwe jest skonstruowanie dwóch wersji wydarzeń, nie uzasadniają jeszcze w sposób wystarczający sięgania po regułę *in dubio pro reo*. Odpowiednik przepisu art. 7 k.p.k., jakim na gruncie postępowania dyscyplinarnego prowadzonego w odniesieniu do lekarzy jest norma wyrażona w art. 61 ust. 3 ustawy o izbach lekarskich, obciążuje bowiem sąd (identycznie jak to ma miejsce w procesie karnym) do wcześniejszego dokonania oceny dowodów przemawiających za każdą z tych wersji, przy wykorzystaniu reguł logicznego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Istotne jest przy tym szczególnie wnikliwe rozważenie tych okoliczności, które mogą stworzyć przesłanki do zbudowania przekonania, które z przeprowadzonych dowodów odtwarzają przebieg wydarzeń w sposób najpełniej odzwierciedlający rzeczywistość. W tym przypadku SN orzekł, że w tej sprawie nie wykorzystano tych możliwości, które stwarzał nawet tak mały materiał dowodowy. Sądy lekarskie *meriti* ograniczyły się bowiem do stwierdzenia, że relacje uczestników zajścia na temat jego przebiegu są odmiennie, wobec czego nie jest możliwe odtworzenie wydarzeń (w szczególności chodziło o treść wypowiedzi obwinionej). Tymczasem poza sferą rozważań sądu I instancji pozostały informacje płynące z przeprowadzonych dowodów, mogące mieć istotne znaczenie dla oceny ich wiarygodności i wspierające lub podważające poszczególne wersje.

To SN ustalił, że pacjentka Z.F. przybyła do szpitala skierowana tam przez lekarza z powodu dostrzeżalnego dla niego pogorszenia stanu zdrowia, a nie wyłącznie długotrwałego, przewlekłego złego samopoczucia. Problem wywołała już sama kwestia zba-

dania pacjentki, a nie żądanie wdrożenia natychmiastowego leczenia. Obwiniona przyznała, że rozmawiała jedynie z opiekunką Z.F., pomijając obecność samej pokrzywdzonej, a także komentowała wiek pacjentki w powiązaniu z „możliwościami medycyny”. Pomimo kilkugodzinnego oczekiwania na zbadanie przez lekarza – właśnie po kontakcie z obwinioną – pacjentka zrezygnowała z tego badania i udała się po pomoc do innego lekarza, co podważa tezę, że takiej pomocy w tym momencie nie potrzebowała. Nawet bez zbadania Z.F. obwiniona uznała jednak za niezbędne pilne udzielenie jej pomocy medycznej, co wynika z zapisu zamieszczonego na skierowaniu. W zainicjowanej przez siebie późniejszej rozmowie z rodziną Z.F. obwiniona stwierdziła, że w dniu zdarzenia sama była pod wrażeniem niekorzystnych informacji dotyczących osoby bliskiej, co wpłynęło na jej zachowanie. Na tej podstawie SN nakazał jeszcze raz rozpatrzyć sprawę, z której – naszym już zdaniem – wynikają dwie nauzki. Pierwsza dla sądów lekarskich, aby nie próbowały w takich przypadkach pójść drogą na skróty, druga – dla wszystkich lekarzy, aby niepotrzebnie nie wypowiadali kwestii, które mogą być nieodpowiednio odebrane. Wiemy, że każdy z Państwa nie dążyła w próżni, a zmęczenie pojawiające w trakcie godzin pracy, zwłaszcza jeżeli pacjent prowokuje lub irytuje, często sprzyja tego typu popisom oratorskim. Możemy więc tylko zaapelować, aby próbowali Państwo zachować profesjonalizm w takich sytuacjach. Po co narażać się na niepotrzebne kłopoty. ■

W tym numerze biuletynu za reporterskie sprawozdanie niech posłuży podziękowanie przesłane organizatorom imprezy *nordic walking*, zorganizowanej z okazji Światowego Dnia Serca na terenie Wielkopolskiego Parku Narodowego 29 września br.

Nordic walking w Jeziorach

Dziękujemy za organizację kijekowej imprezy z okazji Światowego Dnia Serca na terenie Wielkopolskiego Parku Narodowego w Jeziorach. Impreza udała się – jak zwykle zresztą. Atmosfera, która panowała podczas tegorocznego marszu NW, była naprawdę świetna. Jedyne czego zabrakło – naszym skromnym zdaniem – w tym szczególnym dniu, to krótkiej prelekcji na temat serca i wpływu ruchu fizycznego na jego zdrowie ze strony lekarzy kardiologów.

Przede wszystkim, pomimo wcześniejszej deszczowej aury, dopisała nam podczas marszu wrześniowa pogoda – ciepła, słoneczna, z pięknymi chmurami na niebie: cirrusami, cumulusami, cumulonimbusami i smugami kondensacyjnymi, zwanymi *cirrus homogenitus*, powstałymi w wyniku działalności człowieka. A nasze nogi stąpały po formach młodoglacjalnych (np. morena czołowa lub denna) i fluwio-glacialnych (np. ozy) wykształconych przez lądolód skandynawski stadiu poznańskiego (ok. 10 tys. lat temu). I jak obecnie możemy spotkać na tym terenie dzika, jelenia, sarnę lub wilka, to wtedy, kto wie, być może nawet spotkalibyśmy mamuta, tygrysa szablozębnego lub nosorożca włochatego. Żadne piśmiennictwo naukowe nie wspomina dotąd, aby na tym terenie ongiś hasał sobie *Homo sapiens fossilis*. No i na koniec marszu... smakowita wyżerka przygotowana przez gospodarzy imprezy: chleb ze smalcem i bardzo małosolnym ogórkiem, różne surówki, zupa grzybowa, przepyszna pieczeń z dzika z kaszą jęczmienną, sosem, pieczonymi ziemniaczkami i kapustą. Nic tylko ucztować i świętować.

Dziękujemy za wspólnie spędzony czas i do zobaczenia na kolejnym „Światowym Dniu Serca na leśnym szlaku”, ale oczywiście w innej lokalizacji. Już dziś rezerwujemy sobie w tym celu tradycyjnie ostatnią niedzielę września.

Pozdrawiamy serdecznie.

ZOSIA I ROMAN BEDNARKOWIE
INSTRUKTORZY NORDIC WALKING

Osoby zaangażowane w organizację będące pracownikami WPN i współpracujące z WPN: Małgorzata Bręczewska, główny partner organizacyjny, dyrektor Zbigniew Sołtysiński, zastępca dyrektora Maciej Czarniecki, Justyna Kaczmarek, Rafał Urbanowicz, Marta Dolata oraz stażyści Wydziałów Geografii i Biologii UAM; ze strony Polskiego Towarzystwa Leśnego: Jerzy Flisykowski i Dariusz Węclewski; instruktorzy *nordic walking* Alicja Opiela i Piotr Kocur. Zwyczajowo kardiologów reprezentował Piotr Dylewicz.

Najmłodszy uczestnik *nordic walking* w lesie – Wojtek – na tle planszy edukacyjnej

Fot. x 4: Jerzy Flisykowski, Piotr Flisykowski

Przykładowy posiłek

Od 60 lat leczy muzyką

Dr n. med. Jerzy Fischbach, bo o nim tu mowa, od ponad pół wieku oddany pacjentom i szanowany przez nich lekarz neurolog, na równi z medycyną pokochał muzykę.

Los sprawił, że tuż przed maturą miał szczęście spotkać wielkiego kapłana, wrażliwego człowieka, a przede wszystkim wielkiego patriotę polskiego – ks. kardynała Stefana Wyszyńskiego, który, gdy dowiedział się, że Jerzy zamierza studiować medycynę, przekazał mu życiowe credo:

Pamiętaj, że u pacjenta cierpi nie tylko „physis”, ale często dużo więcej cierpi jego dusza. Lecz jedno i drugie! Te słowa wielkiego prymasa stały się dla młodego abiturienta przesłaniem na całe życie. Dla leczenia ciała Jerzy Fischbach lekarzem został w 1954 r., kończąc Akademię Medyczną w Poznaniu (AM). Nie zapomniał o przesłaniu kardynała Wyszyńskiego. Ponieważ do duszy Jerzego nade wszystko przemawiała muzyka, po studiach medycznych ukończył także Państwową Wyższą Szkołę Muzyczną w Poznaniu (PWSM) w roku 1959.

W tym samym roku, jako pracownik naukowo-dydaktyczny AM, przy współpracy studenta medycyny Jana Macierewicz, utworzył amatorski chór studentów tej uczelni, którym dyrygował 10 lat. Założeniem działalności zespołu była muzykoterapia, nie tylko podczas uświetniania uroczystości uczelnianych, ale przede wszystkim na koncertach dla chorych odzyskujących zdrowie w szpitalach Poznania i innych

Chór Akademii Medycznej w Poznaniu pod dyktando dr. Jerzego Fischbacha podczas koncertu w Klubie Studenckim „Nurt” w Poznaniu – 7 czerwca 1963 r.

Zespół im. Wacława z Szamotuł podczas jubileuszowego koncertu z okazji 25-lecia dyrygentury chóralnej dr. n. med. Jerzego Fischbacha – Pałac Działyńskich w Poznaniu, rok 1984

Dyrygent dr n. med. Jerzy Fischbach i Chór Poznańskich Madrygalistów im. Wacława z Szamotuł po koncercie w kościele św. Wojciecha w Poznaniu – rok 2016

miast Wielkopolski. Zespół śpiewał m.in. w Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Dziekanka” w Gnieźnie, Szpitalu Psychiatrycznym w Kościanie, Szpitalu Powiatowym w Jarocinie i Sanatorium w Ludwikowie, za co i chór, i władze uczelni otrzymywały liczne podziękowania – m.in. od prof. Wiktora Degi. „Expres Poznański” poświęcił tej działalności chóralnej piękny artykuł pt. „Będą w przyszłości dobrymi lekarzami...” (6.03.1964 r.). Szerzenie „terapii pieśnią” i pełna inwencji działalność prowadzonego przez dr. Jerzego Fischbacha chóru AM, spotkała się z uznaniem i wielką sympatią studentów i absolwentów, którzy „zarażeni bakcyłem pieśni” corocznie poszerzali grono śpiewaków. W połowie lat 60. zespół miał już na swoim koncie ponad 80 koncertów, w tym pierwszy występ w programie TV. Uznanie ze strony władz uczelni, a zwłaszcza senatu, dotarło jednak do dr. Fischbacha dużo, dużo później, bo dopiero w roku 1984, gdy funkcję rektora AM pełnił prof. Jerzy Wójtowicz. Kształtowanie wrażliwych i empatycznych osobowości przyszłych młodych lekarzy realizowane było przez Jerzego Fischbacha nie tylko w czasie pracy naukowo-dydaktycznej i podczas zajęć z chórzystami, ale dodatkową okazją do tego typu działań były organizowane przez dyrygenta letnie obozy dla śpiewaków, m.in. w: Łagowie, Sławie Śląskiej i Szczecinku.

Dobór repertuaru chóralnego podlegał ówczesnej ostrej cenzurze. Nie zezwalano na wykonywanie utworów patriotycznych i sakralnych, co znacznie utrudniało budowanie programu koncertów. Wymuszano śpiewanie pieśni propagandowych i o ideologii partyjnej. Pozostały zatem chórowi utwory ludowe. Jeden raz dyrygent zrobił wyjątek i wykonał z chórem utwór Stanisława Wiechowicza pt. „Cześć pracy”. Zrobił to tylko ze względu na świetny warsztat kompozytorski tej pieśni. Ówczesne władze partyjne miasta, nieprzychylnie repertuarowi i działalności chóru, zasugerowały pozbawienie dr. Fischbacha zarówno funkcji dyrygenta chóru, jak i etatu pracownika AM, do czego doszło w roku 1968.

Jerzy Fischbach nie mógł jednak żyć i pracować bez szerzenia kultury muzycznej i prób z chórzystami. W 1976 r. skompletował drugi chór pod nazwą „Zespół im. Wacława z Szamotuł”, z założeniami programowymi podobnymi do stosowanych w chórze, którym dyrygował w AM. Nowy, niezależny zespół kameralny wykonywał przez kolejnych osiem lat utwory sakralne i patriotyczne w kościołach Poznania i całej Wielkopolski. Zwieńczeniem działalności zespołu w 1984 r.

był wyjazd chórzystów do Rzymu i wykonanie kilku pieśni dla papieża Jana Pawła II. W tym też roku brak środków finansowych stał się przyczyną zawieszenia działalności zespołu. Trzecim, założonym przez Jerzego Fischbacha w 1994 r., chórem kameralnym jest zespół Poznańscy Madrygaliści im. Wacława z Szamotuł, działający nieprzerwanie już 25 lat!

Zespół ten, o wyjątkowej kulturze muzycznej i zadziwiających walorach brzmienia, propaguje wartościową muzykę chórzną polską, krajów europejskich, a nawet kompozytorów azjatyckich i amerykańskich. Śpiewają charytatywnie dla Kościoła i Ojczyzny! Pieśniami patriotycznymi umilili m.in. święta narodowe Polakom żyjącym poza granicami naszego kraju, koncertując dla Polonii we Włoszech, Hiszpanii, Francji, Irlandii, Szkocji i Grecji.

Biorąc udział w 14 konkursach chóralnych w Polsce i poza granicami kraju, zespół otrzymał liczne nagrody – m.in. II nagrodę w Międzynarodowym Konkursie im. Dworzaka w Pradze czeskiej.

Łącznie chór wykonał ponad 250 koncertów, za co marszałek wielkopolski przyznał zespołowi odznakę „Za zasługi dla Wielkopolski”, a od Ministerstwa Kultury Poznańscy Madrygaliści im. Wacława z Szamotuł otrzymali odznaczenie „Za zasługi dla kultury polskiej”. Bezinteresowne koncerty Madrygalistów dla chorych i niepełnosprawnych (zwłaszcza dzieci) wyróżnione zostały także Statuetką Brata Alberta. Wszyscy obecni członkowie chóru uhonorowani są Srebrnymi lub Brązowymi Krzyżami Zasługi.

Z okazji obchodów 100-letniej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości chór koncertował dla Polaków mieszkających na Ukrainie, śpiewając w katedrze lwowskiej, w ko-

ściele diecezjalnym w Stanisławowie i w katedrze w Kamieńcu Podolskim. Koszty patriotycznych wyjazdów chórzyci pokryli z własnych środków finansowych. Zespół nie ma sponsorów – utrzymuje się wyłącznie ze składek chórzystów.

Od pierwszego drgnięcia batuty Jerzego Fischbacha i pierwszej próby Chóru Studentów AM w Poznaniu w grudniu br. upłyne 60 lat! Czasy się zmieniły, a dyrygent nadal wierny jest swoim muzycznym założeniom programowym, społecznym, wychowawczym i swojemu przesłaniu – terapii pieśnią.

Na zakończenie refleksja: jubileusz 60-lecia dyrygentury chóralnej dr. Jerzego Fischbacha przypada w Roku Moniuszkowskim.

Czyż nie jest znamienne, że 60 lat temu – w roku 1959, u progu swojej przygody z muzyką, absolwent Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Poznaniu dr n. med. Jerzy Fischbach obronił dyplom z „Sonetów krymskich” Stanisława Moniuszki?

EWA SUMELKA

Dla uczczenia 60 lat bezinteresownej pracy dr. Jerzego Fischbacha jako dyrygenta chóralnego oraz 25 lat bardzo aktywnej pracy Chóru Poznańskich Madrygalistów im. Wacława z Szamotuł
7 grudnia br. o godz. 17.00 w Auli Poznańskiej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej II stopnia przy ul. Solnej 12 w Poznaniu odbędzie się uroczysty koncert, na który Jubilaci wszystkich serdecznie zapraszają

Endokrynologia i otolaryngologia w Lesznie

20 września leszczyńscy lekarze, po okresie wakacyjnym, wrócili do spotkań naukowych. Tym razem przedstawiono dwa zagadnienia: jedno z zakresu endokrynologii, drugie z zakresu otolaryngologii.

Pierwszym wykładowcą była **dr Lidia Dymalska-Kubasik**, endokrynolog. Omówiła nadczynność tarczycy indukowaną kontaminacją jodem w wyniku coraz bardziej powszechnego przeprowadzania badań obrazowych z wykorzystaniem kontrastu jodowego w diagnostyce. Przedstawiła związane z tym powikłania i leczenie pacjentów, zwłaszcza z innymi schorzeniami, szczególnie chorobami serca i układu krążenia. Odpowiedziała na pytania dotyczące tego, jak postępować z pacjentem zagrożonym jatrogenną tyreotoksykozą, kiedy i jakie zlecać badania i jak leczyć następstwa podania dużych dawek jodu. To było pierwsze po wakacjach spotkanie szkoleniowe w leszczyńskiej delegaturze WIL.

Drugi z wykładów poprowadziła dr **Daniela Mielcarek-Kuchta** z Wojewódzkiego Szpitala w Poznaniu, specjalista z zakresu otolaryngologii, która wygłosiła wykład na temat chirurgii endoskopowej zatok przynosowych. Zapoznała zebranych z anatomią i fizjologią zatok przynosowych oraz krótkim rysem historycznym operacji wewnątrznosowych. Podała wskazania do chirurgii endoskopowej zatok i przed-

stawiła na filmach przykłady operacji: w stanach zapalnych, powikłaniach i guzach niezłośliwych.

Dzięki doskonale zaprezentowanym autorskim filmom z wykonywanych endoskopowo zabiegów procesów chorobowych nosa, zatok przynosowych i oczodołu mieliśmy możliwość zapoznania się z najnowszymi, często bardzo skomplikowanymi technikami mikrozabiegów. Wykład zakończył się gromkimi oklaskami w uznaniu dla osiągnięć dr Mielcarek-Kuchty – podkreśliła Lidia Dymalska-Kubasik – wiceprezes ORL WIL.

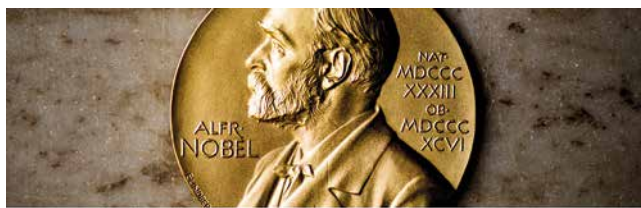
OPRAC. LDK

Trzech laureatów

Na co dzień nie zastanawiamy się, jak wielkie znaczenie ma oddychanie. To czynność wykonywana bezwiednie. Dzięki pracom tegorocznych laureatów Nagrody Nobla w dziedzinie fizjologii i medycyny dowiadujemy się, jak różne stężenia tlenu regulują w naszym organizmie podstawowe procesy fizjologiczne.

Prawidłowo wydech jest nieznacznie dłuższy niż wdech. Tak zwany tor oddychania zależy nie tylko od stanu zdrowia, lecz także płci. U kobiet ma charakter piersiowy (opiera się głównie na mięśniach międzybrownych zewnętrznych), u mężczyzn – brzuszny (opiera się na przeponie). *Zaburzenia oddychania* – wyjaśnia lek. med. Iwona Witkiewicz (www.mp.pl) – *mogą dotyczyć częstości oddychania (oddech przyspieszony, oddech zwolniony), ilości nabieranego powietrza (spłycenie i pogłębienie oddechu), zaburzeń regularności oddechu, zaburzeń ruchów klatki piersiowej (oddychanie jednostronne) i zmiany toru oddechowego.*

Komitet Noblowski poinformował, że Amerykanin William G. Kaelin Jr, Anglik sir Peter J. Ratcliffe oraz Amerykanin Gregg L. Semenza są laureatami Nagrody Nobla w dzie-

Grafika: <https://www.nobelprize.org>

dzinie fizjologii i medycyny w 2019 r. Członkowie Komitetu uznali, że zidentyfikowanie molekularnych mechanizmów regulujących w komórkach aktywność genów w odpowiedzi na zmieniające się stężenie tlenu w otoczeniu ma fundamentalne znaczenie.

Nagrodzone odkrycie otwiera drogę nowym obiecującym strategiom walki z wieloma chorobami, np. anemią czy nowotworami. W schorzeniach nowotworowych mechanizm regulowany tlenem jest wykorzystywany do stymulowania tworzenia naczyń krwionośnych wokół guzów, co, niestety, powoduje ich wzrost. Dlatego mechanizm odkryty przez noblistów będzie celem dla nowych leków, bo zablokowanie go i pozbawienie dostępu tlenu do komórek raka może się okazać w onkologii nowym kierunkiem terapii. Prace badawcze związane z tym tematem są już prowadzone w kilku placówkach. **(ap)**

Nie po raz pierwszy

Minione tygodnie przyniosły informacje o zamykanych, na czas krótszy i dłuższy, oddziałach w szpitalach. Za każdym razem ich dyrektorzy i ordynatorzy wskazywali jedną przyczynę: brak lekarzy, nieskuteczność prób stabilizowania i uzupełniania zatrudnienia.

Raport OECD (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju) „Health at a Glance 2018” zawiera analizę stanu zdrowia obywateli Unii Europejskiej oraz funkcjonowania systemów zdrowotnych w jej krajach członkowskich. Niedostatek lekarzy w Polsce sytuuje na poziomie 30 000. Na 1000 mieszkańców przypada u nas 2,4 lekarza (w Rumunii i Wielkiej Brytanii – 2,8, w Czechach – 3,7, w Niemczech – 4,2, w Austrii – 5,1). Odsetek lekarzy rodzinnych jest jeszcze mniejszy – wynosi 9 proc. wśród wszystkich specjalistów. W tej statystyce wyprzedza nas tylko Grecja (5 proc.). To odczuwają nie tylko pacjenci (ograniczona dostępność do gabinetów), ale i sami lekarze. O ile w krajach UE średnio w roku przyjmują oni 2147 pacjentów, o tyle u nas 957 więcej.

Naczelna Izba Lekarska ma inne szacunki. Mówią one, że w systemie ochrony zdrowia brakuje 68 tys. lekarzy. Wskazuje przy tym i na to, że wielu z nich ma już uprawnienia emerytalne. I lepiej nie myśleć, co byłoby, gdyby jednego dnia wszyscy odeszli na „stypendium ZUS”.

Wielu lekarzy ma już uprawnienia emerytalne. Lepiej nie myśleć, co byłoby, gdyby jednego dnia wszyscy odeszli na „stypendium ZUS”.

Fot. ilustracyjne – Andrzej Piechocki

dostatki dają o sobie znać m.in. w anestezjologii, chirurgii, internie, onkologii, pediatrii, urologii. Systematycznie maleje liczba poradni specjalistycznych zawierających kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia (w latach 2014–2018 o 462). Nie spełniła oczekiwań sieć szpitali, tym samym

liczba tych z kontraktem NFZ zmalała o 69. Najnowszy raport NIK mówi wprost, że nasz system jest skrajnie niedofinansowany, źle zorganizowany, a na dodatek nie brakuje sytuacji

wskazujących na niedostateczne wykorzystanie potencjału. Słabe jest tzw. obłożenie łóżek. Generalnie to jeden z argumentów wskazujących na potrzebę zrationalizowania liczby szpitali, co mogłoby zapobiec rozproszeniu funduszy, personelu i sprzętu.

Z różnych stron słychać, że tak źle w systemie ochrony zdrowia jeszcze nie było. Słychać nie po raz pierwszy. Niestety... **(ap)**

DAWKA INFORMACJI

Andrzej Piechocki

Dziesiątki, setki, tysiące informacji. Docierają do nas różnymi drogami. Coraz szybciej, przez całą dobę. Informacje zwyczajne, ważne, z ostatniej chwili. Fascynujące, nieprawdopodobne, sensacyjne. Głównym składnikiem dawki informacji są fragmenty wiadomości rzeczowych.

Absolutna jedność

Prezesi wszystkich okręgowych rad lekarskich poparli postulaty Okręgowej Rady Lekarskiej w Warszawie, sformułowane w ramach akcji „Narodowy Kryzys Zdrowia”. *Mamy absolutną jedność środowiska lekarskiego co do tragicznej wręcz diagnozy publicznej opieki zdrowotnej. Akcją „Narodowy Kryzys Zdrowia” poparł właśnie Konwent Prezesów Okręgowych Rad Lekarskich VIII Kadencji, reprezentujących 24 regionalne rady lekarskie, a więc wszystkie w kraju podmioty zrzeszające lekarzy, w tym zatrudnionych w publicznych placówkach ochrony zdrowia. To głośna odpowiedź i manifest przeciwko katastrofalnej kondycji systemu ochrony zdrowia, doprowadzonemu na skraj funkcjonowania – tak pod względem finansowym, kadrowym, jak też organizacyjnym – a tym samym zagrażającemu zdrowiu i życiu Polaków* – podkreśla Łukasz Jankowski, prezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Warszawie im. prof. Jana Nielubowicza.

WWW.PULSMEDYCYNYP.L

Polityka wieloletnia

Rada Ministrów zaakceptowała uchwałę w sprawie przyjęcia dokumentu „Polityka Wieloletnia Państwa na rzecz Pielęgniarstwa i Położnictwa w Polsce” (z uwzględnieniem etapów prac zainicjowanych w 2018 r.), przedłożoną przez ministra zdrowia. *To niezwykle ważny dla rozwoju pielęgniarstwa i położnictwa dokument, nad którym pracowaliśmy razem ze środowiskiem. Mogę śmiało powiedzieć, że wypracowana strategia to nasz wspólny sukces* – mówi wiceminister zdrowia Józefa Szczurek-Żelazko.

„Polityka Wieloletnia Państwa na rzecz Pielęgniarstwa i Położnictwa w Polsce” kompleksowo określa kierunki działań Ministerstwa Zdrowia, jakie należy podjąć, aby zapewnić wysoką jakość, bezpieczeństwo i dostęp do opieki pielęgniarskiej dla pacjentów. Chodzi w szczególności o zwiększenie liczby pielęgniarek i położnych, powstrzymanie emigracji zarobkowej, zmotywowanie absolwentów do podejmowania pracy w zawodzie oraz utrzymanie na rynku pracy pielęgniarek i położnych, w tym nabywających uprawnienia emerytalne.

WWW.MZ.GOV.PL

Stanowczy sprzeciw

16 października 2019 r. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Wiedzy o Szczepieniach „Stop NOP” zamieściło na portalu społecznościowym wpis, z którego wynika, jakoby w polskich szpitalach – na oddziałach anestezjologii i intensywnej terapii – dochodziło do eutanazji pacjentów. Minister zdrowia oraz prezes Naczelnej Rady Lekarskiej stanowczo sprzeciwiają się tej próbie bezpardonowego, karygodnego skazania lekarzy i straszenia pacjentów.

Zarzucanie lekarzom pracującym na oddziałach anestezjologii i intensywnej terapii tego, że podejmują działania ma-

jące na celu umyślne spowodowanie śmierci pacjenta w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dla szpitala, jest niegodziwe, budzi nasz stanowczy sprzeciw i nie może pozostać bez zdecydowanej reakcji.

Zgodnie z zapisami Kodeksu etyki lekarskiej lekarz ma obowiązek służyć życiu i zdrowiu ludzkiemu, według najlepszej wiedzy przeciwdziałać cierpieniu i zapobiegać chorobom, a chorym nieść pomoc bez żadnych różnic, mając na celu wyłącznie ich dobro i okazując im należyty szacunek.

Wpis Stowarzyszenia „Stop NOP” zasługuje na słowa największej krytyki i potępienia. Stanowczo wzywamy do zaprzestania prowadzenia działań, które zmierzają do straszenia pacjentów, godzą w dobre imię lekarzy i personelu medycznego oraz budują atmosferę braku zaufania do polskiego systemu ochrony zdrowia.

WWW.MZ.GOV.PL

Forum po raz osiemnasty

Dyrektorzy szpitali uniwersyteckich alarmują: mamy za mało pieniędzy, by sprostać rosnącym z mocy ustawy wyngrodzeniom. Ministerstwo Zdrowia jest gotowe do rozmów. Dziś w Poznaniu rozpoczęło się XVIII Forum Szpitali Klinicznych. W forum uczestniczą dyrektorzy placówek uniwersyteckich z całej Polski. Wielu zmagają się z zadłużeniem placówek. *Wycena świadczeń, które wykonujemy, nie nadąża za wzrostem wynagrodzeń* – mówi dyrektor Szpitala Klinicznego Przemienienia Pańskiego w Poznaniu, dr Szczepan Cofta.

Szpitale kliniczne to placówki, które leczą najtrudniejsze przypadki. Ich właścicielami są uczelnie medyczne. W całym kraju działają 44 takie szpitale, w samym Poznaniu pięć.

Budżety większości szpitali klinicznych wzrastały. Proszę sobie wyobrazić, że w ostatnich 15 latach ten wzrost był nieraz 10-krotny. Natomiast od czasu ryczałtu doszło do pewnego zamrożenia. Oczy-

wiście pieniądze są, one wzrastają, ale wydaje się, że sytuacja szpitali klinicznych ma pewien taki uszczerbek systemowy. Szpitale wymagają ewidentnej pomocy. Rektorzy wspierają nas. Konferencja Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych popiera dyrektorów szpitali klinicznych.

Według dyrektorów sytuacja pogorszyła się po wprowadzeniu sieci szpitali i finansowaniu placówek w formie ryczałtu. *Cały czas monitorujemy system finansowania i jesteśmy otwarci na rozmowy ze szpitalami klinicznymi* – zapewnia wiceminister zdrowia Janusz Cieszyński. Ministerstwo Zdrowia w ostatnich czterech latach przekazało ponad 11 mld zł właśnie na leczenie szpitalne. Lwia część tej kwoty trafiła do szpitali klinicznych. Zachęcamy wszystkich do refleksji nad tym, na co zostały przeznaczone te środki, bo to jest bardzo istotna podwyżka. Oczywiście, dzięki ustawie 6 proc. (PKB na służbę zdrowia), dzięki rosnącym nakładom w kolejnych latach, tych środków będzie jeszcze więcej.

Szpitale kliniczne to placówki, które leczą najtrudniejsze przypadki. Ich właścicielami są uczelnie medyczne. W całym kraju działają 44 takie szpitale, w samym Poznaniu pięć.

MAGDALENA KONIECZNA, WWW.RADIOPOZNAN.FM

Nie rzucim ziemi, skąd nasz ród. Dziedzictwo medycyny i patriotyzm

We wrześniu 2019 r., w 80. rocznicę wybuchu II wojny światowej, Polsko-Amerykański Związek Medyczny z Chicago zorganizował międzynarodowe sympozjum poświęcone roli lekarzy i personelu medycznego w tym tragicznym okresie.

Główną postacią był prof. Marek Rudnicki – pochodzący z Łańcuta amerykański lekarz kardiochirurg, prezes Polsko-Amerykańskiego Związku Medycznego, były prezes (przez dwie kadencje) Światowej Federacji Polonijnych Organizacji Medycznych.

Przedsięwzięcie wsparł Piotr Janicki – Konsul Generalny RP w Chicago, a patronatem honorowym objął dr Stanisław Karczewski – Marszałek Senatu RP.

Pierwszego dnia prelegenci gościli w niezwykle interesującym Muzeum Polskim w Ameryce 984 N. Milwaukee, na terenie części dawnego przysiółkowego „Jackowa” (nazwa od parafii św. Jacka – najstarszego miejsca kultu religijnego Polaków w tym regionie), w sali plenarnej pośród licznych, ciekawych eksponatów związanych z historią „polactwa” w Ameryce. Konferencję otworzyli: Ryszard Owsiany – dyrektor Muzeum Polskiego, Marek Rudnicki – prezes Związku Medycznego i Piotr Janicki – Konsul Generalny.

Wykłady tematyczne mieli m.in.: John J. Kulczycki – emerytowany profesor Departamentu Historii Uniwersytetu Illinois w Chicago, który mówił o długotrwałych konsekwencjach II wojny światowej dla Polski w kontekście politycznym, demograficznym i migracyjnym, czy dr Maria Długolecka-Graham z Polskiej Szkoły Medycznej, profesor koordynator z Uniwersytetu w Edynburgu („Patriotyzm i heroizm przy budowie polskich szkół medycznych”). Na lunch

dotarła polonijna firma cateringowa z bigosem i pierogami.

Drugiego dnia od wczesnych godzin rannych gościliśmy w budynku Międzynarodowego Muzeum Sztuki Chirurgicznej przy 1524 N. Lake Shore Driver. Prof. Marek Rudnicki powitał nowych, licznie przybyłych gości, m.in. znaną nam wszystkim prof. Marię Siemienow (pochodzącą z Krotoszyna absolwentkę naszej *Alma Mater*), dr Kornelię Król – prezes Polskich Lekarzy w regionie Chicago, bardzo zaangażowaną w finansowanie i stypendia dla młodych lekarzy z Polski i lekarzy polskiego pochodzenia w USA (kandydatkę do prezesury w Światowej Federacji Medycznych Organizacji Polonijnych, na wiosnę, w czasie Kongresu Polonii Medycznej Świata w Gdańsku) z dużą grupą młodych lekarzy.

Konsul Piotr Janicki mówił na wstępie o konieczności upamiętnienia 80-lecia napaści niemieckiej na Polskę i 75. rocznicy powstania warszawskiego.

Kolejni prelegenci: dr Anna Szpindor (w latach 2001–2005 prezes Związku Amerykańsko-Polskiego w Chicago) opowiedziała intrygującą historię o doktorach Eugeniuszu Łazowskim i Stanisławie Matulewicz, którzy oszukali okupanta, wywołując fałszywą epidemię tyfusu plamistego w okolicy Rozwadowa; Kelley Szany z Muzeum Holocaustu Illinois przypomniała postać Janusza Korczaka – Dobrego Doktora z Warszawy, a prof. Marek Rudnicki mówił o tragedii Szpitala Wolskiego w czasie powstania warszawskiego. Warto wymienić też wystąpienie dr Marii Długoleckiej-Graham ze Szkocji na temat polskiego szkolnictwa w latach 1941–1949 i obecnie czy opowieść dr Marka Majewskiego, chirurga naczyniowego z paryskiego Szpitala Uniwersyteckiego w XII dzielnicy, o Polakach we francuskim ruchu oporu w czasie drugiej wojny światowej.

Marek Walkiewicz

Prof. Marek Rudnicki

Moja skromna osoba wygłosiła na tej patriotyczno-medycznej konferencji referat pod tytułem „Polscy lekarze w czasie drugiej wojny światowej leczą, uczą, walczą i giną”. Szczególną uwagę poświęciłem problemom opieki medycznej w okupowanej Wielkopolsce, dosyć dużo mówiłem o działalności grupy skupionej wokół dr. Franciszka Witaszka, z uwzględnieniem odrębności i trudności działań konspiracyjnych „w Kraju Warty”.

Po konferencji, na zaproszenie Konsula Generalnego, przeszliśmy do sąsiedniego budynku Konsulatu RP. Tam odbyła się niezwykle uroczystość udekorowania prof. Marka Rudnickiego. Z rąk Piotra Janickiego – Konsula Generalnego RP w Chicago – otrzymał Krzyż Wolności i Solidarności nadany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudę, zwłaszcza za bohaterską postawę w czasie stanu wojennego – ratowanie ofiar pacyfikacji kopalni „Wujek”. *Cdn.*

MAREK WALKIEWICZ – CZŁONEK ORL WIL
I KOMISJI HISTORYCZNEJ ORL WIL,
PREZES ODDZIAŁU WIELKOPOLSKIEGO
STOWARZYSZENIA WSPÓLNOTA POLSKA

Muzeum Chirurgii w Chicago

Wspomnienie

Prof. Krystyna Zawilska (1937–2019)

23 sierpnia tego roku odeszła prof. Krystyna Zawilska, wybitna specjalistka w dziedzinie leczenia chorób krwi. Jej śmierć zaskoczyła nie tylko najbliższych, ale także przyjaciół i współpracowników.

Nikt nawet nie przypuszczał, że jest chora, gdyż niemal do końca pracowała. A przez ostatnie kilka miesięcy współorganizowała zjazd z okazji 60-lecia uzyskania przez nas dyplomu lekarskiego. Zawsze była niesłychanie pracowita – mówi kolega ze studiów, prof. Andrzej Cieśliński.

Była mądrym lekarzem, uprawiającym dziedzinę medycyny, którą nazywamy uczenie holistyczną. Jednocześnie była kobietą o dużym uroku osobistym. Jej sądy dotyczące wielu spraw, nie tylko naukowych, zawsze cechowała zdystansowana, ale niezwykle rzetelna analiza problemu, o którym mówiła – wspomina prof. Jacek Juszczyk.

Zawdzięczam Krysi powrót do zdrowia, ta śmierć wywołała u mnie ogromny gniew i poczucie niesprawiedliwości – opowiada dr Zygmunt Stankiewicz, również kolega z roku.

W podobnym tonie wypowiadają się na internetowym forum „Znany Lekarz”, pacjenci prof. Zawilskiej: *fenomenalny lekarz, wrażliwy, empatyczny człowiek, walczy o pacjenta, potrafi go podnieść na duchu i wszystko wytłumaczyć – to tylko niektóre z opinii ludzi, którzy szukali u niej ratunku. A prof. Piotr Psuja ze Szpitala im. Józefa Strusia w Poznaniu, który, jak sam mówi, wiele Pani Profesor zawdzięcza, dodaje, że miała niesłychaną cierpliwość wobec pacjentów i zawsze traktowała ich z wielkim szacunkiem. Zresztą do wszystkich odnosiła się w ten sposób, bo tak została wychowana.*

Była poznanianką. Od ojca Kajetana Kruszczyńskiego, lekarza internisty, nauczyła się, jak należy traktować pacjentów. Jej mistrzem był również prof. Kazimierz Wysocki, kierownik Kliniki Chorób Wewnętrznych i Hematologii poznańskiej Akademii Medycznej, w której podjęła pracę tuż po studiach. A spotkanie z prof. Jeanem Bernardem kierującym l’Institut de Recherche sur les Maladies du Sang w Paryżu, gdzie w 1971 r. wyjechała na stypendium rządu francuskiego, zdecydowało o jej zawodowych zainteresowaniach. Pokochała koagulologię; badaniom związanym z krzepnięciem krwi poświęciła życie.

W 1987 r. stworzyła w Poznaniu znaczący ośrodek zajmujący się zaburzeniami krwi – Pracownię Hemostazy (w 2013 r. z powodu reorganizacji pracownię zamknięto. *Mam poczucie wielkiej przegranej* – skomentowała w wywiadzie dla „Medical Tribune”). Wychowała kilka pokoleń hematologów. Opublikowała 270 prac naukowych. Opisała nieznaną mutację genu kodującego syntezę fibrynogenu, który został wpisany na listę nieprawidłowych fibrynogenów jako „fibrynogen Poznań”.

W 2007 r. prof. Krystyna Zawilska, w ramach Polskiego Towarzystwa Hematologów i Transfuzjologów, powołała

Grupę ds. Hemostazy. Do współpracy zaprosiła kilka osób, które sama wybrała. *Byliśmy zaszczytzeni – wyznaje po latach prof. Magdalena Łętowska z Instytutu Hematologii i Transfuzjologii w Warszawie. Cel był oczywisty: dobro pacjenta, lepsza diagnostyka, dostęp do leczenia i do rehabilitacji, a przede wszystkim wysokie standardy leczenia chorych. Takie, jakie obowiązują w świecie.*

Zaczęła się ciężka, wieloletnia praca, czyli dziesiątki konferencji, szkoleń i warsztatów w szpitalach małych i dużych w całej Polsce. Spotkania i rozmowy z lekarzami, pielęgniarkami i diagnostami

– wspomina prof. Jerzy Windyga z Instytutu Hematologii i Transfuzjologii w Warszawie. Chodziło o to, by ustalić zasady postępowania dla wrodzonych skaz krwotocznych i zakrzepicy, żeby każdy lekarz, obojętnie jakiej specjalności, wiedział, co w konkretnej sytuacji robić. Bo koagulologia to nie tylko sprawa dla hematologów. Pacjent z zaburzeniami krzepnięcia może się zdarzyć w każdym gabinecie i lekarz musi wiedzieć, jak go ratować. Teraz, natychmiast.

Standardy są ciągle aktualizowane, gdyż jest olbrzymi postęp w medycynie. Pojawiają się nowe leki. Polscy pacjenci będą je otrzymywać, gdyż lekarze z Grupy ds. Hemostazy opracowali Narodowy Program Leczenia Hemofilii i Pokrewnych Skaz Krwotocznych na lata 2019–2023 i doprowadzili do jego zatwierdzenia przez władze. To również zasługa prof. Zawilskiej. Miała dużą umiejętność negocjacji – podkreśla prof. Krzysztof Chojnowski z łódzkiego Uniwersytetu Medycznego.

Prof. Wiesław Jędrzejczak jako krajowy konsultant ds. hematologii czasami szukał pomocy u prof. Zawilskiej. *Była wybitną specjalistką w jednej z dziedzin hematologii, na której ja się znałem najmniej. Nigdy nie zajmowałem się chorymi na hemofilię. Chętnie udzielała odpowiedzi i to takich, które były mi przydatne. Kompetentnie i rzeczowo. Trudno będzie wypełnić po niej pustkę. Trzeba też powiedzieć, że była piękną i elegancką kobietą. Nawet w naszym środowisku na takie rzeczy zwraca się uwagę – uśmiecha się prof. Jędrzejczak.*

Była wybitnym badaczem, poważnym naukowcem, ale potrafiła też się bawić, śmiać i opowiadać dowcipy – wspominają koledzy.

Prof. Maria Podolak-Dawidziak z Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu: *Teraz, kiedy jej zabrakło, zobaczyliśmy ile różnych nitok trzymała w ręce, ile spraw ogarniała, pilnowała, przypominała. Była niezależna, konsekwentna i miała odwagę prezentować swoje poglądy. Taka osoba de facto jest samotna. Jest pewna cena za niezależność myśli i zawodu.*

Prof. Krystyna Zawilska spoczęła w Alei Zasłużonych na poznańskim cmentarzu na Junikowie.

Jak to na turnieju strzeleckim było...

Raz zasiana myśl musi wykiełkować – a pojawiła się ona kilka lat temu podczas powrotu ze zjazdu lekarzy w Warszawie. Organizowanie się pasjonatów strzelectwa tarczowego, zainicjowane przez dr. Wojciecha Buxakowskiego, szybko przyniosło efekt w postaci zesłorocznego spotkania lekarzy (i osób powiązanych organizacyjnie ze strukturami WIL) z Braciami Kurkowymi. Dzięki życzliwości izbowego gremium, na czele z prezesem ORL WIL Arturem de Rosier, zorganizowano turniej strzelecki, a głównym trofeum był Puchar Prezesa.

Naturalne stało się pragnienie kontynuacji takich dorocznych spotkań. Ponieważ jestem członkiem Bractwa Kurkowego w Poniecu – znając operatywność nas, braci kurkowych – na telefon z izby, odebrany podczas plażowego leniuchowania, chętnie podjąłem się organizacji tegorocznego strzelania zarówno jako członek WIL, jak i kurkowy brat. Doktorzy **Marcin Karolewski** i **Wojciech Buxakowski** oraz pan **Daniel Olejniczak** z „błogosławieństwem” prezesa ORL WIL koordynowali organizację turnieju z ramienia WIL. Turniej strzelecki odbył się 21 września 2019 r. na naszej przepięknie położonej i już doskonale urządzonej (choć nadal stale coś rozbudowujemy) strzelnicy w niewielkiej miejscowości w okolicy Leszna – Poniecu. Po śniadaniu powitalnym (prezesa ORL WIL **Artura de Rosier** reprezentowali **Lidia Dymalska-Kubasik** – wiceprezes ORL WIL i **Wojciech Buxakowski** – członek Prezydium ORL WIL) program zaczęliśmy od przedstawienia rysu historycznego Bractwa Kurkowego tej miejscowości (początek 1625 r.), a kwadransową prelekcję wygłosił historyk i nasz współbrat – **Grzegorz Wojciechowski**. Następnie rozpoczęły się zawody w kategoriach: strzelanie do tarczy o Puchar Prezesa ORL WIL (karabinek kbks) i Tarczę Eskulapa (karabin czarnoprochowy kaliber 45), strzelanie w konkurencji kobiet (kbks), strzelanie z wiatróvky dla naszych milusińskich (a było ich dziewięcioro)

oraz na zakończenie turnieju – strzelanie do kura (z kbks; strzela się nie tyle do symbolicznego ptaka, ile do listwy, do której jest przymocowany; każdy strzela po kolei, a wygrywa osoba, która ostatecznie przetnie wystrzelonym pociskiem tę listwę tak, by kur spadł na ziemię).

Puchary, medale i Tarczę Eskulapa wręczał zwycięzcom nasz elokwentny prezes bractwa – **Dariusz Kędziora**. Wszystkie dzieci biorące udział w turnieju otrzymały pamiątkowe medale od bractwa za uczestnictwo i za trzy pierwsze miejsca – puchary od WIL. Miło było patrzeć na dzieciaki widocznie radosne i dumne z tych wyróżnień. Puchar Prezesa ORL WIL zdobył **Przemysław Frąckiewicz**, miejsce II wystrzelał **Wojciech Buxakowski**, III miejsce na podium zajął **Mirosław Moskalewicz**. W kategorii broni czarnoprochowej o Tarczę Eskulapa były dwa pierwsze miejsca – dla gości wraz z pucharem zdobył je **Mariusz Łaciński**, dla kurkowych braci – rękodzielniczą, drewnianą tarczę (miałem zaszczyt ją

zasponsorować) wystrzelał współbrat **Leszek Andrzejak**. Miejsce II zajął **Przemysław Frąckiewicz**, III **Magdalena Szeszycka** – to miejsca pucharowe WIL. W kategorii kobiet I miejsce zdobyła **Zofia Szeszycka**, II miejsce **Lidia Dymalska-Kubasik**, III miejsce **Magdalena Olejniczak**. W strzelaniu do kura bank rozbiła **rodzina Szeszyckich** – zajęła ona wszystkie trzy miejsca, łącznie z nadmiarowo (a pozaregulaminowo) ustrzelonym kurem. Po rozdaniu nagród nastąpił poczęstunek, a dla chętnych pozakonkursowe, rozrywkowe strzelanie do tarcz. Towarzyszyła nam przez cały dzień słoneczna, ciepła pogoda, która dodatkowo uprzyjemniła wspólne chwile. Towarzystwo i organizacyjnie impreza w mojej ocenie była bardzo udana, mam nadzieję, że będziemy wspólnie tę nową tradycję bracko-izbową dorocznie kontynuować.

RELACJĘ NAPISAŁ DLA WAS CZŁONEK WIL
I BRACTWA KURKOWEGO W PONIECU –
PRZEMYSŁAW KOZANECKI.
Z BRACKIM POZDROWIENIEM!

Absolwenci rocznika 1969–1974 obchodzili 45-lecie absolutorium

Już kolejny raz **Alicja Dolata-Pikulska** zorganizowała spotkanie koleżanek i kolegów. W tym roku mija 45 lat od chwili, gdy na uroczystości w Auli Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza wręczano nam dyplomy lekarza dentysty. Do hotelu Meridian na poznańskim Sołacz przyjechało 30 osób, w tym tylko trzech kolegów, z różnych – nieraz odległych terenów Polski, dojechały też koleżanki ze Szwajcarii i Szwecji. Przykro, że nie dopisali ci, którzy mieszkają w Poznaniu i najbliższej okolicy. Niestety z naszego grona, które spotkało się pięć lat temu, odeszli: **Ewa Bednarek-Andrzejewska**, **Lidia Jasiukiewicz-Woch**, **Bogna Smektała-Gradowska**, **Jasiu**

Fot. Aleksandra Nowak

Wróblewski. Niektórym zdrowie nie pozwoliło dojechać na to spotkanie. W trakcie przyjęcia przygrywał DJ. Czas tak szybko ucieka, że postanowi-

liśmy nie czekać kolejnych pięciu lat do uroczystości 50-lecia uzyskania dyplomów i spotkać za dwa lub najdalej za trzy lata.

WITOLD NOWAK

Ponownie w Wieleniu – Tomasz Kaczmarek o maratonie MTB 2019

Pasjonaci nietatwej dyscypliny sportu i – jak wielu twierdzi – niezbyt roztropni lekarze, którzy pokochali kolarstwo górskie spotkali się na XVI Mistrzostwach Polski w Maratonie MTB w Wieleniu nad Notecią.

Nasze MP odbywają się przy okazji najstarszego wielkopolskiego maratonu „Michałki”, gdzie lekarze rywalizują z innym pasjonatami tego sportu, walcząc jednocześnie o siedem koszulek Mistrza Polski. Wśród około 400 zawodników stanowiliśmy 10% stawki. Troje pojechało i ukończyło dystans giga, czyli 100 km, najkrótszy dystans (37 km) ukończyło 6 lekarzy, natomiast na dystansie mega (57 km) rozegrano walkę o tytuły MP w kategoriach wiekowych. Nie bardzo elegancko zachował się gospodarz imprezy, który wygrał rywalizację lekarską. Jedynym usprawiedliwieniem może być fakt, że po tej trasie może jeździć z zawiązanymi oczami.

Pozostałe tytuły wywalczyli: **Anna Gawrońska** z Łodzi, **Dorota Zozulińska-Ziółkiewicz** z Lubonia, **Oskar Kublin** z Łodzi, **Paweł Rzymiski** z Poznania, **Witold Fiebich** z Leszna, **Janusz Plesiewicz** z Wałcza, który dodatkowo z rąk przewodniczącej delegatury pilskiej WIL dr **Aldony Pietrysiak** otrzymał statuetkę dla Najwcześniej Urodzonego Lekarza tych MP. Dodatkowo, dzięki wsparciu przez NIL, WIL i UKS „Płomień”, lekarze wyjechali z pucharami, medalami, pamiątkowymi kamizelkami i wieloma wspomnieniami. Pogoda jak zwykle dopisała, a ci, którzy przyjechali z dziećmi mieli dla nich zapewnione wiele atrakcji: minizawody rowerowe, konkursy z nagrodami, konkursy strzeleckie czy zajęcia w klubie malucha „Ki Ku”. Widać, że koledzy, którzy kiedykolwiek zdecydowali się na „Michałki” przyjechać, mają tę imprezę na stałe zapisaną w kalendarzu. Dziękuję za wsparcie i obecność.

LEK. DENT. TOMASZ KACZMAREK

Lekarskie Zalecenia Konferansjera
czyli
VII spotkanie izbowe Melomanów
z okazji Święta Niepodległości

zespół **Dzień Dobry**

koncert

DZIEŃ DOBRY PANIE MARKU
czyli *Grachuta i nie tylko*

czwartek 14.11.2019 godz. 19.00
Muzeum Archidiecezjalne w Poznaniu
ul. J. Lubrańskiego 1 (Ostrów Tumski)

zapraszają
Artur De Rosier Prezes Wielkopolskiej Izby Lekarskiej
Błażej Szufłak chirurg konferansjer

wstęp bezpłatny
rezerwacja - Sekretariat WIL
tel. 61 851 87 66

Szkolenie:

E-RECEPTA - ZMIERZMY SIĘ Z NIĄ RAZEM!

Delegatura WIL w Kaliszu
ul. Poznańska 64, Kalisz
21 listopada 2019 r., godz. 18:00

Centrum Konferencyjne EDUWIL
Poznań, ul. Szyperska 14
23 listopada 2019 r., godz. 10:00

W PROGRAMIE M. IN.:

- FUNKCJONOWANIE E-RECEPTY
- SPOSÓB WYSTAWIENIA
- RELIZACJA PRZEZ PACJENTA
- RÓŻNICE POMIĘDZY E-RECEPTĄ A RECEPTĄ TRADYCYJNĄ
- INTERNETOWE KONTO PACJENTA
- E-SKIEROWANIE
- E-RECEPTA W PRAKTYCE

Szkolenie poprowadzą przedstawiciele CSIOZ oraz specjaliści od programów w zakresie e-recepty.

Więcej szczegółów na www.wil.org.pl/edu-wil

**Szanowni Państwo,
Drogie Koleżanki i Koledzy**

Z ogromną przyjemnością pragniemy zaprosić Państwa do udziału w II Jesiennej Konferencji Kardiologicznej „Spotkanie w Sercu Ostrowa”, która ma służyć wymianie doświadczeń naukowych i poszerzaniu wiedzy z zakresu kardiologii.

Jednocześnie zapraszamy serdecznie do rejestracji Państwa udziału w trwających w trakcie konferencji warsztatach EKG: „Pułapki EKG w codziennej praktyce lekarza rodzinnego” oraz warsztatach z resuscytacji krążeniowo-oddechowej prowadzonych przez instruktorów ALS.

Milo nam poinformować, że w trakcie tegorocznej konferencji odbędą się warsztaty przeznaczone dla pacjentów z niewydolnością serca “Ostrów dla Serca - Spotkanie dla Pacjentów oraz ich Bliskich z Lekarzami”.

Serdecznie zapraszamy!

**9 XI 2019r.
Ostrowskie Centrum Kultury**

Organizatorzy:
Wielkopolska Izba Lekarska
Oddział Kardiologiczny Szpitala w Ostrowie Wlkp.

Kierownik Naukowy Konferencji
dr n. med. Janusz Tarchalski

Patronat Honorowy:
Wojewoda Wielkopolski
Marszałek Województwa Wielkopolskiego
Starosta Powiatu Ostrowskiego
Prezydent Miasta Ostrowa Wielkopolskiego
Dyrektor Szpitala w Ostrowie Wielkopolskim

Patronat Medialny:

Uczestnicy Konferencji otrzymają zaświadczenia z 9 punktami edukacyjnymi. Chętnych prosimy o potwierdzenie uczestnictwa w konferencji na adres: delost@wp.pl lub na numer tel. 783-993-907 (sms - imię i nazwisko) do dnia 4 listopada 2019r.

PROGRAM

8:00-9:00	Rejestracja uczestników, wydanie identyfikatorów	15:00-16:30	PANEL C – Duża Scena OCK
9:00-9:30	Otwarcie konferencji	15:00-15:30	<i>Dr n. med. Michał Chudzik</i> "Mój pacjent ze stymulatorem – nie taki diabeł straszny."
9:30-11:30	PANEL A – Duża Scena OCK Rola lekarza rodzinnego w walce z epidemią chorób sercowo-naczyniowych – nowe wytyczne ESC	15:30-16:00	<i>Dr hab. n. med. Artur Baszko</i> "Arytmie, trudny przeciwnik – różne drogi, jeden cel."
9:30-10:00	<i>Prof. dr hab. n. med. Dariusz Kozłowski</i> "Nadkomorowe zaburzenia rytmu serca – główne cele w diagnostyce i terapii – w świetle nowych wytycznych ESC"	16:00-16:30	<i>Prof. dr hab. n. med. Marek Grygier</i> "Stare choroby", nowe rozwiązania – wiedza lekarza kluczem do sukcesu."
10:00-10:30	<i>Prof. dr hab. n. med. Andrzej Tykarski</i> "Diagnostyka i leczenie nadciśnienia tętniczego w świetle nowych wytycznych ESC – odrębności w różnych stanach klinicznych."	16:30-17:00	ZAKOŃCZENIE KONFERENCJI (podsumowanie i wydanie certyfikatów uczestnictwa)
10:30-11:00	<i>Prof. dr hab. n. med. Krzysztof Filipiak</i> "Diagnostyka i leczenie dyslipidemii w świetle nowych wytycznych ESC – co uległo zmianie?"		
11:00-11:30	<i>Prof. dr hab. n. med. Stefan Grajek</i> "Czy wobec powszechnej rewaskularyzacji w przewlekłej chorobie wieńcowej farmakoterapia ma znaczenie? – nowe wytyczne ESC."		
11:30-12:00	Przerwa kawowa		
12:00-14:00	PANEL B – Duża Scena OCK Leczenie przeciwkrzepne i przeciwplatekcyjne oraz niewydolności serca – meandry codziennej praktyki.		
12:00-12:30	<i>Prof. dr hab. n. med. Maciej Lesiak</i> "Leczenie przeciwplatekcyjne i przeciwkrzepne – galimatias w chorobie wieńcowej oraz przed małym i dużym zabiegiem?"	09:00-17:00	WARSZTATY - Mała Scena OCK
12:30-13:00	<i>Prof. dr hab. n. med. Ewa Straburzyńska-Migaj</i> "Niewydolność serca po zawale – czy to nieuchronne?"	09:00-10:30	Warsztaty "Ostrów dla Serca" Spotkanie dla Pacjentów oraz ich Bliskich z Lekarzami (oddzielna rejestracja uczestników)
13:00-13:30	<i>Prof. dr hab. n. med. Piotr Rozentryt</i> "Trudna sytuacja w leczeniu niewydolności serca – wytyczne a doświadczenie kliniczne."	11:00-12:00	Warsztaty EKG
13:30-14:00	<i>Prof. dr hab. n. med. Jadwiga Nessler</i> "Kompleksowa opieka nad chorym z niewydolnością serca – czy to możliwe w warunkach POZ?"		<i>Prof. dr hab. n. med. Dariusz Kozłowski</i> "Pułapki EKG w codziennej praktyce lekarza rodzinnego." (oddzielna rejestracja uczestników)
14:00-15:00	Przerwa lunchowa	12:30-17:00	Warsztaty z resuscytacji krążeniowo-oddechowej (oddzielna rejestracja uczestników)

**PRZYCHODNIA ZESPOŁU LEKARZA RODZINNEGO
SALUS w Śremie ul. Chłapowskiego 5**

nawiąże współpracę z **LEKARZAMI**
– specjalistą medycyny rodzinnej, internistą,
pediatrą lub specjalizujących się
w w/w dziedzinach.

Praca w dużym zespole, dobre warunki finansowe

Kontakt 61 283 50 02; 606 665 714

**V KONFERENCJA
CUKRYCA I CIAŻA**

Poznań 16 listopada 2019 r.

Szanowni Państwo

16 listopada 2019r. odbędzie się szósta edycja konferencji „Cukrzyca i ciąża”. Tematem spotkania będą nie omawiane do tej pory, nowe istotne problemy diagnostyczne i terapeutyczne. Wykłady będą zaprezentowane przez wybitnych ekspertów w swoich dziedzinach, a przekazana wiedza będzie mogła być wykorzystana w codziennej praktyce klinicznej. Organizatorami konferencji są Klinika Rozrodczości Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu, Oddział Wielkopolski Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego, Stowarzyszenie na Rzecz Postępu w Medycynie Rozrodo Człowieka.

Program konferencji oraz formularz zgłoszeniowy dostępny na stronie: www.trudnaciaza.pl

Serdecznie zapraszam
Przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego
Prof. dr hab. n.med. Ewa Wedner- Ozegowska

Poznań, 16 listopada 2019 r.

**Podejmiemy współpracę z
OKULISTĄ**
w dowolnym wymiarze czasowym
świadczenia prywatne/kontrakt z NFZ
Rodzaj umowy/stawka – do uzgodnienia
Spółka Jawna ESKULAP Konin
biuro@eskulap-konin.pl

**NOBEL
TOWER** | centrum
zaawansowanych
technologii

**CENTRUM MEDYCZNE
NOBEL TOWER**
oferuje gotowe
gabinety medyczne
do wynajęcia
Metraż od 15-140 m²

Tel: 693 999 022
Mail: biuro@nobeltower.pl

**Prywatna Lecznica
CERTUS zatrudni
CHIRURGA**
do poradni na kontrakt
z NFZ w Swarzędzu
Prosimy o kontakt
pod nr tel. 507 003 855
lub przesłanie oferty na adres:
kierownik.adm@certus.med.pl

**SPRZEDAM
WYPOSAŻENIE GABINETU
STOMATOLOGICZNEGO**
Telefon 601 678 131
(informacje: w dni powszednie
w godz. 19.00–21.00)

PRZYCHODNIA W POZNANIU
zatrudni **LEKARZY RODZINNYCH,
INTERNISTÓW, PEDIATRÓW**
oraz **WYNAJMIE GABINETY**
na działalność zabiegową i niezabiegową
Tel. 512 533 813

Z ogromnym smutkiem i żalem
przyjeliśmy wiadomość o nagłym odejściu
Pana Doktora

ROMANA SIMLATA

z GPSK Polna 33 w Poznaniu

CZEŚĆ JEGO PAMIĘCI

Zespół Pracowni Ginekologii Wieku Rozwojowego
i Seksuologii Kliniki Ginekologii
Katedry Perinatologii i Ginekologii UMP

Z przykrością informujemy,
że z naszego lekarskiego grona odeszła

Pani Doktor

BARBARA TRAFARSKA

lekarz psychiatra,
były Dyrektor Wojewódzkiego Szpitala
dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Gnieźnie

**Rodzinie i Najbliższym składamy
wyrazy współczucia**

Artur de Rosier – Prezes ORL WIL
wraz z Lekarzami i Lekarzami Dentystami WIL

Październik w izbie

- 01 października kurs specjalizacyjny z prawa medycznego posiedzenie Prezydium ORL WIL
- 02 października kurs specjalizacyjny z prawa medycznego spotkanie koleżeńskie koła lekarzy seniorów
- 03 października posiedzenie Komisji ds. Zasad Finansowania Działalności Leczniczej i Warunków Wykonywania Zawodu
- 05 października organizacja gali „Wielkopolski Lekarz z Sercem” organizacja obchodów 30-lecia Odrodzenia Samorządu Lekarzy i Lekarzy Dentystów Wielkopolskiej Izby Lekarskiej
- 07 października spotkanie koleżeńskie koła lekarzy seniorów
- 08 października wynajem sali na spotkanie zewnętrzne posiedzenie Komisji ds. Konkursów
- 11 października posiedzenie Komisji Stomatologicznej posiedzenie Prezydium ORL WIL
- 12 października posiedzenie Okręgowej Rady Lekarskiej WIL
- 15 października wynajem sali na spotkanie zewnętrzne
- 16 października posiedzenie Komisji Bioetycznej
- 17 października posiedzenie Komisji ds. Emerytów i Rencistów wynajem sali na spotkanie zewnętrzne
- 18 października spotkanie Inspektorów Ochrony Danych izb lekarskich
- 19 października szkolenie współorganizowane z firmą Pozyttron „Ochrona radiologiczna pacjenta”
- 21 października kurs specjalizacyjny z ratownictwa medycznego
- 22 października kurs specjalizacyjny z ratownictwa medycznego konferencja szkoleniowa „RODO w podmiotach leczniczych. Ciąg dalszy” spotkanie okolicznościowe ze studentami Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
- 23 października kurs specjalizacyjny z Ratownictwa Medycznego posiedzenie Komisji ds. Szpitalnictwa
- 24 października kurs specjalizacyjny z Ratownictwa Medycznego
- 25 października kurs specjalizacyjny z Ratownictwa Medycznego konferencja szkoleniowa „Nowotwór złośliwy skóry”
- 26 października konferencja szkoleniowa „SOR-y taką mamy pracę” certyfikowany przez ERC kurs „ALS. Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych”
- 27 października certyfikowany przez ERC kurs „ALS. Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych”
- 29 października posiedzenie Prezydium ORL WIL wystawa prac malarskich Koła Lekarzy Malujących WIL certyfikowany przez ERC kurs „ALS. Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych”
- 30 października certyfikowany przez ERC kurs „ALS. Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych” posiedzenie komisji specjalnej
- wtorki próby Chóru Wielkopolskiej Izby Lekarskiej
- środy Spotkania – Zespół Kameralny Operacja Muzyka
- środy, soboty kursy języków obcych

WIELKOPOLSKA IZBA LEKARSKA

BIULETYN INFORMACYJNY WYDAWANY PRZEZ RADĘ OKRĘGOWĄ WIL W POZNANIU

ISSN 1233-2216 Nakład 14 000 egz.

WIELKOPOLSKA
IZBA
LEKARSKA

**Zaproszenie na wystawę
Międzynarodowego Salonu
Sztuki Współczesnej
w Brukseli**

Aleksandra Bujakiewicz-Janssens – Lekarz stomatolog
Absolwentka Poznańskiej Akademii Medycznej
Serdecznie zaprasza na wystawę swoich obrazów,
która odbędzie w Brukseli w dniach 15–18 listopada 2019 r.
W ramach Międzynarodowego Salonu Sztuki Współczesnej
pod hasłem *Sztuka trzech granic*.
Miejsce ekspozycji: Atomium Pawilon światowej wystawy z 1958 r.
godz. otwarcia: 11⁰⁰–19⁰⁰

**Konto WIL: PKO BP SA 4. Oddział w Poznaniu
45 1020 4027 0000 1102 0404 3501**

Kolegium redakcyjne Biuletynu Informacyjnego WIL
redaktor naczelny: Andrzej Baszkowski
członkowie redakcji: Krzysztof Ożegowski, Dariusz Tuleja, Mikołaj Sinica,
Jakub Bajer, Andrzej Piechocki, Krzysztof Tuszyński
rzecznik prasowy: Katarzyna Strzałkowska

Na zlecenie WIL wydany przez

TERMEDIA Wydawnictwo Medyczne, ul. Kleeberga 2, 61-615 Poznań
tel./faks +48 61 822 77 81, e-mail: termedia@termedia.pl, <http://www.termedia.pl>

Redakcja zastrzega sobie prawo do skrótów i zmiany tytułów w nadesłanych tekstach.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca.

 znajdź nas na Facebooku

CENTRUM MEDYCZNE W KÓRNIKU

(20 minut z Poznania ekspresówką S11)

poszukuje do współpracy
LEKARZY

- MEDYCZYNI RODZINNEJ
- INTERNISTÓW
- PEDIATRÓW

w ramach kontraktu z NFZ
na preferencyjnych
warunkach finansowych
TEL. 501 271 860

PREZES SĄDU OKRĘGOWEGO W POZNANIU poszukuje LEKARZY do pełnienia funkcji STAŁEGO BIEGŁEGO SĄDOWEGO W OKRĘGU SĄDU OKRĘGOWEGO W POZNANIU

z dziedzin: hematologii, torakochirurgii, neurologii
dziecięcej, pediatrii, dermatologii, chirurgii
naczyniowej, psychiatrii, ortopedii, medycyny
pracy, okulistyki, chorób zakaźnych, diabetologii,
gastroenterologii, laryngologii, reumatologii,
alergologii oraz innych specjalności medycznych

Szczegółowe informacje:

www.poznan.so.gov.pl zakładka „Menu-Biegli sądowi”
Patrycja Żwawiak: tel. 00 48 61-62-83-052

WYNAJMĘ GABINET GINEKOLOGICZNY

w bardzo dobrej lokalizacji (Ogrody)
z rozwiniętą praktyką prywatną

Możliwość pracy również dla lekarzy innej specjalności

Kontakt: tel. 604 256 039; 502 270 020

WCM REMEDIUM

nawiąże współpracę z LEKARZEM
chcącym realizować specjalizację
z medycyny rodzinnej
w trybie rezydenckim na dogodnych
warunkach finansowych
e-mail: jstane@wcm-remedium.pl
tel. 604 565 283

WYNAJMĘ GABINET LEKARSKI

Poznań, Stare Winogrody
Tel. 794 456 184

SKUP AUT

Szanowni Państwo,

Zapraszam do skorzystania z naszych usług
przy okazji zmiany auta na nowe.

Odkupujemy auta używane,
również te w trwającym leasingu lub kredycie.
Załatwiamy wszelkie formalności, spłacamy umowy
własnymi środkami i rozliczamy się z Wami.
Od kilkunastu lat cieszymy się zaufaniem dużej
grupy stałych klientów wśród Lekarzy.

Zapraszam do kontaktu

Damian Narożny, tel. 884 800 278

SZPITAL POWIATOWY

IM. TADEUSZA MALIŃSKIEGO W ŚREMIE SP. Z O.O.

ZATRUDNI

LEKARZA SPECJALISTĘ OTOLARYNGOLOGA

mile widziana umiejętność
wykonywania operacji endoskopowych zatok

Praca na Oddziale Laryngologicznym i Poradni Laryngologicznej.
Rodzaj umowy i warunki pracy do uzgodnienia.

Osoby zainteresowane proszone są o kontakt osobisty, telefoniczny
pod nr tel. 61 281 54 43 lub e-mail: sekretariat@szpital-srem.pl

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ostrowie Wielkopolskim zaprasza chętnych LEKARZY do zgłaszania swojej oferty współpracy i aplikowania na stanowisko LEKARZA ORZECZNIKA w ZUS

Zapraszamy lekarzy medycyny z tytułem specjalisty (w szczególności: choroby wewnętrzne,
chirurgia, neurologia, psychiatria, medycyna pracy, medycyna społeczna).
Oferujemy zatrudnienie w ramach umowy o pracę, niepełny wymiar czasu pracy
oraz możliwości rozwoju zawodowego i osobistego, w tym studia podyplomowe.
Kontakt telefoniczny: 62 735 71 63 lub 62 735 72 80

ODSPRZEDAM GABINET DENTYSTYCZNY

Gabinet w pełni wyposażony, funkcjonujący
w Ośrodku Zdrowia w Poznaniu

Możliwość zawarcia kontraktu z NFZ

Tel. 509 877 808

PRZYCHODNIA LEKARSKA „MEDICUS” W SZAMOTUŁACH

PRZYJMIE DO PRACY LEKARZY:

- medycyny rodzinnej • internistę • pediatrę
- w trakcie specjalizacji

Warunki finansowe i formy zatrudnienia do uzgodnienia
tel. 602 137 296; 604 421 363

Przejmę POZ w Poznaniu

lub najbliższych okolicach za odstępnę

tel. 736 035 352

mail: lekarzrodzinnypoznan@gmail.com

NEUROPSYCHIATRIA I NEUROPSYCHOLOGIA UPDATE 2019

POZNAŃ | 22–23 listopada 2019 r.

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ
ZESKANUJ KOD QR

MIEJSCE

Centrum Kongresowo-Dydaktyczne UM
ul. Przybyszewskiego 37 A, Poznań

KIEROWNIK NAUKOWY

prof. dr hab. Janusz RYBAKOWSKI

PATRONAT MERYTORYCZNY I NADZÓR NAUKOWY

Klinika Psychiatrii Dorosłych Uniwersytetu Medycznego
im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu,

Sekcja Psychofarmakologii
Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego

ORGANIZATOR LOGISTYCZNY I MERYTORYCZNY

Wydawnictwo Termedia,
wydawca czasopisma *Neuropsychiatria i Neuropsychologia*

XI KONGRES TOP PULMONOLOGICAL TRENDS

POZNAŃ | 28–30 listopada 2019 r.

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ
ZESKANUJ KOD QR

MIEJSCE

Centrum Kongresowe Międzynarodowych Targów Poznańskich,
pawilon 15, ul. Głogowska 14, Poznań

ORGANIZATOR LOGISTYCZNY I MERYTORYCZNY

Wydawnictwo Termedia

PARTNERSTWO MERYTORYCZNE I NADZÓR NAUKOWY

Katedra i Klinika Pulmonologii,
Alergologii i Onkologii Pulmonologicznej
Uniwersytetu Medycznego
im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu,

Stowarzyszenie Wspierania Pulmonologii Poznańskiej

PRZEWODNICZĄCA KOMITETU NAUKOWEGO

prof. dr hab. Halina BATURA-GABRYEL

XIII KONFERENCJA POSTĘPY W GASTROENTEROLOGII

POZNAŃ | 6–7 grudnia 2019 r.

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ
ZESKANUJ KOD QR

MIEJSCE

Centrum Kongresowe Międzynarodowych Targów Poznańskich,
pawilon 15, wejście B, ul. Głogowska 14, Poznań

KIEROWNIK NAUKOWY

prof. dr hab. Grażyna RYDZEWSKA
prezes Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii

ORGANIZATOR LOGISTYCZNY I MERYTORYCZNY

Wydawnictwo Termedia,
wydawca czasopisma *Przegląd Gastroenterologiczny*

PARTNERSTWO MERYTORYCZNE I NADZÓR NAUKOWY

Klinika Chorób Wewnętrznych i Gastroenterologii
CSK MSWiA w Warszawie